

MŪSŲ LIETUVA

NR. 32 (1358) XXVI 1974 M. RUGPIŪTIS - AGŪSTO 8 D. 70 centavų
R. Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

AUSTRALIJA PRIPAŽINO LIETUVOS OKUPACIJĄ

TELEGRAMA IŠ ČIKAGOS PRANEŠĖ PIRMADIENIO
RYTĄ, KAD AUSTRALIJA PRIPAŽINO RUSIJAI OKUPUOTĄ LIETUVĄ.

VISO LAISVOJO PASAULIO LIETUVIAI, IR JŲ BIČIU -
LIAI MASINĖSE DEMONSTRACIJOSE, PROTESTUOJA
PRIEŠ TOKĮ NEGARBINGĄ AUSTRALIJOS VYRIAUSYBĖS
POELGĮ PAVERGTŲ IR APSIGINTI NEGALINČIŲ.
BET TEISĖ Į PILNĄ LAISVĘ TURINČIŲ ŽMONIŲ
IŠDAVIMĄ; SIUNČIA LAIŠKUS IR TELEGRAMAS
AUSTRALIJOS VYRIAUSYBEI, JOS AMBASADOMS IR
KONSULATAMS BEI JUNGTINĖMS TAUTOMS!

BRAZILIJOS LIETUVIAI PATRIOTAI DAROME TĄ PATĮ.
BRAZILIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA
IR VALDYBA, DRAUGE SU BROLIAIS LATVIAIS IR
ESTAIS JAU PASIUNTĖ PROTESTO TELEGRAMAS.
LIETUVIAI TURĖSIM MASINĮ SUSIRINKIMĄ-MITINGĄ.
JO DIENĄ, VALANDĄ, IR VIETĄ PASKELBSIM, KAI TIK
BUS VIŠA SUORGANIZUOTA.

DIDELIS PAVOJUS VISIEMS LIETUVIAMS

Pripažinus Lietuvos okupaciją, visi lietuviai, kur jie begyventų, ir jei dar nėra gavę savo krašto pilietybės, automatiškai taps sovietų Rusijos piliečiai. Komunistai gali bet kada pareikalauti juos išduoti — grąžinti Rusijon. Dabar tas pavojus jau žiūri į akis Australijos lietuviams. O kai jos pavyzdžiu ir kitos valstybės paseks, tai nuo komunistinio teroro pabėgę lietuviai niekur nebebus saugūs. Iki dar turim laisvę, kelkim savo protesto balsą. Teišgirsta jį visas dar laisvasis nuo komunizmo jungo pasaulis ir mūsų pavergtieji broliai sesės Tėvynėje!

EI PASAULI, MES BE LAISVĖS NENURIMSIM, NE!

KUDIRKA PILIETIS IR JO MOTINOS VARGAI

Gavom daugiau žinių apie Kudirkienės ir jai padėjusių Maskvon nukeliant vyrų persekiojimus Vilniuje.

Maskvon nuvykti Kudirkienei norėjo padėti Sevrukas Vaclovas, Leono sūnus, 34 metų vyras, lietuvis, gimęs Leningrade. Nors jo gimtoji kalba rusų, bet jo šeimoje pasakojama, kad protėvis caro laikais išvežė iš Lietuvos į Sibirą. Tėvas lietuvių kalbos nemoka, bet kaip lietuvis pateko karo metu į lietuvių divizioną ir pasiliko Vilniuje. Vaclovas jaunystę praleido Suvarovo karo mokykloje. Lietuvių kalbą išmoko būdamas jau 21 metų amžiaus. Jis sakosi esąs marksistas. Bet jo marksizmas nepatinka partijos didžiūnams todėl jam teko patirti nemažą smūgių ir pažeminimų. Neleido jam laikyti įstojamuosius egzaminus į aukštąją mokyklą, vėliau pašalino iš universiteto. Keletą kartų atmetė jo prašymą priimti į karo mokyklos aspirantus. Tačiau vargais negalais metus palaukęs, išgijo universiteto baigimo diplomą.

Paskutiniu metu jis dėstė marksistinę ideologiją viename Leningrado Institute ir sociologiją Vilniaus fabrike ELFA.

Jis palaikė ryšius su Maskvoje slapta leidžiama „Kronika“, skaitė ir platino su kitais Vilniuje „samizdato“ leidžiama literatūra. Už tai jį suėmė 1972 metais ir po 10 su pusę mėnesių tardymų kamantinėjimų uždarė jį į bepročių namus.

Drauge su juo nuteistas ir komunistas Stasys Jakas. Keletas kitų pašalinti iš komunistų partijos, kiti pažeminti pareigose.

Išleidus Vaclovą iš beprotnamio, jis negalėjo gauti savo specialybės darbo. Jį pakvietė atvykti Izraelio vyriausybė, ir jis gavo leidimą išvykti. Mat, komunistų vadovybė norėjo juomi nusikratyti „padoriu būdu“.

Kas su juo atsitiko?

Šių metų geg. mėn 30 Valstybės Saugumo Komitetas Vilniuje pašaukė Vaclovą neva pasikalbėti. Keletas saugumiečių pradėjo jį „tėviškai peikti“, kam jis ėmėsis padėti Kudirkos motinai, palydėti ją Maskvon į Amerikos ambasadą. Tada prasidėjo tikrasis tardymas, nors ir maskuojamas neva auklėjamojo disputo forma.

— Kodėl jūs nesiliaujate veikti prieš tarybinę santvarką? — Jis atsakė:

— Man atrodo, kad kiekvieno žmogaus pareiga yra padėti kitam žmogui sunkiose aplinkybėse, tuo labiau motinai, kurios sūnus kalinamas už savo politines pažiūras.

— O ar seniai jūs pažįstate Kudirkos motiną?

Jinai kaip gyva atsistojo mano vaizduotėje. Su Kudirkos motina susipažinau vieną dieną 1974 metais. Moteris apie 67 m. amžiaus, atrodė energinga, su gyva ir išraiškinga kalba, valstietišškai apsirėdžiusi (o gal man tik taip atrodė?)

Visa jos išvaizda rodė dvasinę įtampą, ryžtą gelbėti sūnų, bet ne maldavimais, o teisingumo ir veiksmo keliu.

Ji darė įspūdį, kad jinai, kaip ir daugelis kitų motinų, gina ir stengiasi ištraukti savo vaikus iš „prazūtingos“ kovos ir dar blogiau, įtikinėja juos tos kovos beprasmiškumu. Ji palaimino savo sūnų ryžtis ir priimti nešti savo kryžius. Ir dar policija klausia manęs:

— Kas teikė jai materialinę pagalbą?

— Į tokius klausimus aš neatsakinau jau ir pirmą kartą būdamas policijoje-saugume 1965 metais. Jūs tai turėtumėte žinoti.

— Stebėtina, kaip jūs atsiduriate vis tame pačiame kovoje prieš Tarybų valdžią smagalyje.

— Jūs kaip užkietėję, visokių kamantinėjimo būdų žinovai, visą laiką bandote pakeisti vieną dalyką kitu. Bandote perkelti ginčo esmę į Jums reikalingą pusę, įrodyti Valstybės Saugumo Komiteto išminties absurda. Jūs galite neskaityti elgti doroviškai. Tai būtų jums natūralu. Bet dorovės negalima laikyti ir traktuoti kaip valstybinę, ar kaip ardomąją veiklą.

— Ta paprasta moteriškė, kuri nežino, ką daranti mūsų valstybės priešai nori išnaudoti savo prieštarybiniam tikslams. O jūs bandote padėti suruošti prieštarybinę provokaciją. Ir puikiai visa tai suprantate, gi pats sakėte, kad suprantate visą riziką ir atsakomybę dėl šio poelgio.

— Man atrodo, jog būti komunistu reiškia sugebėti sujungti savyje, ir mąstyme ir darbuose, meilę žmonėms su išmintimi. Kaip išmintis realizuojasi meilėje, taip meilė kaupia išmintį... O viena iš išminties taisyklių yra — pakeist kitų pažiūras. Jei mūsų valstybės politikos vadai tai pamiršo, ar net to nežino tai jie nesilaiko Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos. Tada kaip tik jūs, vadų įsakymų vykdytojai, elgiatės prieš tarybiškai.

— Vadinasi, padėti nacionalistams — tai būtų tarybiškai elgtis? O kas organizavo Kudirkienės kelionę Maskvon, kas ją šelpė?

— Jūs patys neabejojate, kad man yra svetimos nacionalistų pažiūros, nors jūs patys jokių pažiūrų neturite, ir tai laikote „šizofreniko“ kvailyste. Mane jūs bauginate nacionalistais, o mano draugus „šizofrenikais“. Bet manęs tas baisus žodis nebaugina, ir aš galiu pasitikėti savo draugais, kaip ir jie manimi. Kaip tik tarp nacionalistų pasirodo buvo daugiau žmonių, mokančių vertinti dvasines vertybes ir nepalūžti nuo grėšimų atimti duonos gabalėlį. Tai liudijo 1972 metų patyrimas, kuomet aš tuopėjau jūsų požemiuose...

Šitai patyrė tas pokalbis, be didelių ginčų. Jie tikėjosi ištraukti iš manęs jiems rūpimų žinių, o aš nenorėjau asmeniškai saugumiečius supykdyti. Todėl bandžiau kalbėtis rimtai, vietoj tylėti ar atsakinėti į tariamai ne tardytojų klausimus. Atsakinėjau jiems nieko neatsakinėdamas.

Tėsinys 4 psl.

LAISVAME PASAULYJE

KOLUMBIJOS UNIVERSITETO INŽINERIJOS MOKYKLA Niujorke administruoja FM radijo išradėjo ir savo buvusio profesoriaus Edwin H. Armstrongo atminimui įsteigtą tyrimų fondą. Šiomet dešimtą kartą buvo paskelbtos premijos už geriausias komercinių ir švietimo reikalams skirtų FM radijo stočių programas. Pirmųjų vietų laimėtojams įteikiama \$500 premija ir bronzinis žymens ženklas, antrųjų vietų — įremintas žymens liudijimas. Bostono universiteto WBUR FM radijo stoties tą įremintą žymens liudijimą laimėjo muzikinių laidų grupėje lietuviška programa anglų kalba "Lithuanian Folksong in Perspective", priklausanti savaitiniam pusvalandžiui "Garso Bangos". Žymens susilaukusią programą paruošė ir pravedė Mykolas Drunga, pasinaudodamas B. Grincevičiūtės, A. Stempuzienės įdainuotomis plokštelėmis ir fortepionu. "Garso Bangų" pusvalandį, kurį WBUR FM stotis transliuoja jau nuo 1972 m. rudens, suorganizavo ir juo rūpinasi trečiosios kartos lietuvis Perkūnas Krukonis, Romas Šležas, abu profesiniai filminkai, studentė ir aktorė Birutė Vaičiūrgytė, filosofijos dėstytojas Mykolas Drunga ir bibliotekininkė Rima Bričkuvienė. Ši grupė lietuviškai yra pasivadynusi "Lietuvių raditefilmininkų kolektyvu", angliškai — "Lithuanian Media Collective". "Garso Bangų" pusvalandis turi dvigubą tikslą — pasiekti lietuviškai jau nekalbančius lietuvių kilmės asmenis, praradusius ryšius su išeivijos lietuvių visuomene ar galbūt jų net ir neturėjusius, supažindinti su lietuvių kultūra ir Lietuvos problemomis amerikiečius. Pusvalandį užpildo pasikalbėjimai, lietuvių kompozitorių kūrinių koncertai, radijo vaidinimai, literatūros kūrinių skaitymas. Radijo skaitytojai jau buvo supažindinti su M. K. Čiurlioniu, Klaipėdos išvadavimo penkiasdešimtmečiu, Jeronimo Kaciūnsko kompozicijomis, Bostono vyrų sekstetu, A. Vienuolio "Paskenduole". Vasario 16 proga šiomet buvo suvaidinta radijo drama, paruošta R. Šležo pagal ministerio Rapolo Skipičio atsiminimus. Perkūno Krukonio iniciatyva WBUR FM stotis gegužės 19, sekmadienį, 2 v.p.p., transliavo į plokšteles įrašytą K. V. Banaičio operą "Juratė ir Kastytis". E. H. Armstrongo žymuo "Garso Bangų" programai yra didelė moralinė parama ir kolektyvo pasiaukojančio darbo įvertinimas. Šie metiniai žymens radijo stotims turi maždaug tokia pat vertė kaip ir filmų bendrovėms "oskarai" Hollywoode.

— **Pranciškonų vasarvietėj, Kennebunkport, Maine**, šios vasaros sezonui ruošinama plati kultūrinė programa iš koncertų, literatūros vakarų ir paskaitų. Sezonas prasideda birželio 29 ir baigiasi rugsėjo 2 — Darbo švente. Pas pranciškonus kasdien atostogauja apie 150-200 lietuvių. Kultūrinė atmosfera labai gyva.

— **Buenos Aires gyveną lietuviai, latviai ir estai vasario-mėn.** išleido bendrą biuletinį, pavadintą "Notivieros de los Paises Balticos". Biuletinio faktinis redaktorius yra Ceferinas Juknevičius (Ceferino Iujnevich). Biuletinis gražiai išleistas, 29 psl. smulkaus šrifto. Turiny plačiai paminėta Vasario Šešioliktoji; Vlikas, jo uždaviniai ir darbai, Toronto seimas; Kanados vyriausybės užtikrinimas, kad nepripažins Baltijos valstybių inkorporacijos; lietuvių politinių kalinių sąrašas; Romo Katalntos susideginimo metinės; plačiai aprašyta Pavergtųjų tautų savaitė Argentinoje (1973 lapkričio 19-25); gražus nekrologas Viaclovui Sidzikauskui; žinios iš Estijos ir Latvijos bei kitų Pietų Amerikos kraštų. Adresas: Casilla de Correa 4150, Buenos Aires, Argentina. Lietuviam tenkamą išlaidų dalį sumoka Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas. (E)

— **K. Barėnas**, Europos Lietuvosio buvęs redaktorius, ruošia spaudai Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos 25 metų veiklos leidinį, į kurį bus įjungtos ir kitos organizacijos su Britanijos lietuvių kolonijomis šiai sukakčiai tinkamai paminėti.

TAUTYBIŲ FESTIVALIS jau prasidėjo ir truks visą mėnesį. Dalyvauja 23 valstybės, įskaitant lietuvių, kurie šiomet yra dar geriau pasiruošę. Festivalis pradėtas sukviečiant spaudos, radijo bei televizijos atstovus į naujai užbaigtus tautybių rūmus susipažinti su šiomet ypatingai plačia ir turtinga programa, kurioje dalyvaus net indėnai, kiniečiai ir bus grupė, iškviesta iš Europos, atstovauti kuriai nors tautai. Svečiams buvo parodyta trumpa, bet charakteringa programos ištrauka, įskaitant naują dalyką — šokėjų grupę, sudarytą iš įvairių tautybių ir atliekančių jau kanadietiško bruožo šokius. Ta grupė pavadinta "Canadiana". Įdomiausia tai, kad iš 16 grupės šokėjų 8 yra lietuviai iš St. Catharines. Grupė pašoko labai gražiai. Drabužiai — kolonijinio sukirpimo — ilgos prijuostės, gaubtai ant galvų, dominuoja balta, raudona, mėlyna spalva. Grupei vadovauja šiame krašte labai veikli lenkė, buvusi baletos šokėja.

Programai pasibaigus, svečiai buvo pavaišinti įvairiais valgiais bei gėrimais, taip pat gavo dovanų — gražiai pagamintus stiklus su tautybių pavadinimais (buvo ir lietuvių). Iš lietuvių dar dalyvavo p. p. Zubrickų šeimos, kurios aktyviai talkina šiam milžiniškam festivaliui. A. J. Zubrickų dukrelė šiomet yra išrinkta "Miss Lithuanian Community". Vietos spauda įdėjo jos puikią nuotrauką su užrašu apačioje "Obvious choice".

SOL. GINA ČAPKAUSKIENĖ grįžo iš beveik mėnesį trukusių gastrolių Australijoje. ALB kultūros taryba viešnios iš Montrealio koncertų seriją pradėjo kovo 23 d. Sydnėje. Sekančią dieną sol. G. Čapkauskienė dainavo sostinėje Kanberoje, kovo 30 d. — Melburne, balandžio 6 d. — Adelaidėje. Jos koncertų pirmąją dalį sudarė lietuvių kompozitorių kūriniai, antrąją — Mocarto, Gounod, Verdi operų arijos, Saint-Saens, Bishopo, Strausso dainos. Ji taipgi dalyvavo balandžio 12-13 d.d. Adelaidėje surengtose Australijos lietuvių studijų dienos ir su Nemirės Masiulytės vadovaujamu Šv. Kazimiero parapijos choru atliko religinio koncerto programą Lietuvių Katalikų Centro salėje. Australijos lietuviai, išsiilgę dainos meno, labai šiltai sutiko ir įvertino jos koncertus, vadinami ją lakštingala iš Kanados. Sol. G. Čapkauskienę Australijoje labiausiai sužavėjo nepaprastas lietuvių nuoširdumas, stebino palyginti labai gyva meninė bei kultūrinė veikla šiame pasaulio užkampyje, turinčiame nedidelį tautiečių skaičių. Jai teko sutikti Sydnėje ir Kanberoje akomponavusią talentingą pianistę ir smuikininkę Virginiją Inkrataitę, kuri galėtų surengti koncertų seriją JAV ir Kanados lietuviams. Savo išvyką į Ramiojo vandenyno zoną sol. G. Čapkauskienė užbaigė dviem koncertais kitame šio vandenyno pakrastyje: balandžio 21 d. — Los Angeles, gegužės 4 d. — San Francisco miestuose. Šiuos koncertus taip pat surengė Lietuvių Bendruomenė.

LIETUVIŲ AGRONOMŲ SAJUNGA Čikagoje buvo paskelbusi konkursą parašyti romanui, kuris iškeltų lietuvių ūkininko laimėjimus nepriklausomybės laikotarpyje. Vertintojai susilaukė tik trijų kūrinių, kurių nė vienas nebuvo vertas premijos. Sąjunga dabar yra paprašiusi tokį romaną parašyti Vytautą Alantą. Būsimo romano išleidimą dosnia auka parėmė Jonas Adomonis, pagerbdamas savo ūkininkų tėvų Veronikos ir Jono atminimą.

LIUDO DOVYDĖNO novelių rinkinį "Pašurpo mano velnias" jau yra atidavęs išvykai "Nidos" knygų klubas Londone. Netrukus skaitytojams kartu su šiuo rinkiniu bus išsiųstas ir Bronio Railos "Paguodos" I tomas. "Nida" jau ruošiasi spausdinti "Paguodos" II tomą.

Violeta Nešukaitytė devintą kartą tapo Kanados moterų stalo teniso meistere. Baigmėje Violeta sunkiai įveikė didelį pasipriešinimą parodžiusią montrealietę M. Domonkos 3:2 (21:9; 15:21; 16:21; 21:12; 21:19). Violeta taip pat laimėjo mišraus dvejeta meisterystę poroj su E. Caetano. Baigmėje jie nesunkiai įveikė Kvebeko porą A. Shara ir M. Domonkos 3:0 (21:16; 21:13; 21:7). Moterų dvejeta varžybų baigmėje favoritės Violeta ir Flora Nešukaitytės netikėtai pralaimėjo M. Domonkos-B. Plučaitės dvejetui 2:3. Nešukaitytės nesunkiai laimėjo pirmuosius du žaidimus 21:10 ir 21:17. Tačiau naujosios meistrės laimėjo sekančius 3 žaidimus 21:13; 21:14 ir 21:16. Ontario moterų komanda laimėjo I v. komandinėse pirmenybėse. Sunkesnės varžybos buvo prieš B. C. 5:2 ir baigmėje prieš Kvebeką irgi 5:2. Komandinėse pirmenybėse gerai žaidė Violeta ir Flora Nešukaitytės. Komandinėse pirmenybėse Violeta ne pralaimėjo nė vieno žaidimo. Šį kartą ji labai lengvai įveikė M. Domonkos. Pirmenybės įvyko Whitehorse, Jukono teritorijoje. Iš šių pirmenybių Nešukaičiai išvyko į Oklahoma, kur dalyvaus JAV pirmenybėse. Violeta Nešukaitytė čia turi apginti 3 meistrystes. A. S.

— **Ekon. Ričardas Bačkis** vienam mėnesiui yra išvykęs iš Paryžiaus į Londoną, kur dalyvauja "Unilever" koncerno surengtame tarptautiniame seminare įmonių vadovavimo klausimais.

— **Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjunga** planuoja sudaryti jaunų lietuvių sąrašus ir įjungti į kompiuterio programą. Į tą programą įeity kiekvieno jaunuolio vardas, pavardė, adresas ir telefono numeris. Iš viso gali būti apie 15,000 pavardžių. Šią kompiuterio darbą sutiko atlikti Rimas Ignaitis. Jis yra antrų metų MIT (Massachusetts Institute of Technology) studentas ir yra gerokai susipažinęs su kompiuteriais bei jų vartoseną. Iki vasaros galo ši sistema turėtų būti sutvarkyta. Sąrašai bus prieinami visom organizacijom. (M. D.)

„Man atrodo, kad daugelis laisvėje gyvenančių lietuvių jau pradeda pamiršti komunistinio užmačius ir grėsme, pradeda pamiršti savo gimtąją Nemuno šalį ir maskoliams vergaujančią tautą, nes jau labai saugiai jaučiasi Dėdės Samo palerinos pavėsyje.

Vyžų istoriją turėtų atsiminti ir lietuviškos raudonosios šilo laputės, gyvendamos vienybėje ir už judošišką graši kiauksinčios svetimiesiems. Visi bendradarbiai turėtų žinoti, kad gyvenime labai dažnai mauro likimas tragiškai baigiasi, o už paslaugų patarNAVIMĄ raudoniesiems gali atetekt tik apbrizgusi karninė vyža. Ir tai ne veltui, bet už kruviniai užprakaituotus darbdienius.

O aš, dabar gyvendama laisvame ir turtingiausiam pasaulio krašte, galvoju, kad jau mane Dievulis apsaugos nuo tolimesnių nesekmių ir jau nereikės pirktis vyžų nei už darbdienius, nei už dolerius.“ S. Rūkienė

KAM REIKALINGOS

STOVYKLOS?

Šitame puslapyje jau keletą kartų nagrinėta, koks svarbus dalykas būtų turėti lietuviams savą vasarvietę-stovyklavietę S. Paulo ir apylinkių jaunimui, ir kaip būtų galima tokią stovyklavietę įsigyti. Šį kartą norim išskirti ir pabrėžti, ką tokia vasarvietė duoda lietuviškam gyvenimui ir veiklai.

Kiek stovyklauja?

Per paskutinius ketveris metus buvo suorganizuotos 9 stovyklos. Jos tęsėsi maždaug po 8 dienas. Per tą laiką lietuvišką stovyklų programą išgyveno-patyrė apie 200 lietuvių vaikų. Podauginė stovyklavusių vaikų skaičių iš stovyklų dienų skaičiaus, gauname 2.285 stovyklautojų dienas. Čia dar galima pridėti gamtoje prarastas jaunimo rekolekcijų ir susitelkimų dienas su jose dalyvavusių skaičiais. Tų buvo 360. Ilgesnių savaitgalių išskylų buvo 480 dalyvių dienų. Dar priskaitant jaunimo studijų dienas prieš II Pasaulio Jiet. jaunimo kongresą ir dabar besirengiant III J. Kongresui, gautume dar 270 dalyvių dienų. Taigi per 1971-1974 metų laikotarpį stovyklavietė būtų pasinaudota apie 3.500 dalyvių dienų, arba kiekvienais metais būtų stovyklavę po mėnesį laiko 30 vaikų ir jaunimo.

Nereikia užmiršti, jog stovyklų būt būvę kurkas daugiau, jei būtų galima lengvai rasti tinkamą stovyklauti vietą, ir šeimoms, ir jaunimui patogesnį laiką, tiek vasaros, tiek žiemos metu, tiek ir savaitgaliais.

Stovyklų paprotys

Stovyklavimo paprotys-tradicija lietuvių pamėgta per 50 metų. Brazilijoje platesniu mastu jis atsiranda tik dabar, su besiplečiančiu turizmu.

Išivijojus lietuvių prieauglis stovyklauja bent dešimtyje kraštų. Kiekviena didesnė lietuvių kolonija turi savo sto-

vyklavietę, išskyrus Braziliją. Stovyklavietės tinka ir kursams, ir rekolekcijoms, ir studijų dienoms, ir suvažiavimams, ir šeimoms praleisti dieną kitą poilsiui. Tomis stovyklomis kasmet pasinaudoja tarp 4-5 tūkstančių lietuviško jaunimo. Ten stovyklavimas yra priemonė palaikyti ir ugdyti lietuviškumą, papildyti lituanistinę mokyklą, organizacijas ir net šeimas.

Ilgesnės stovyklos

Savoje, pirmoj vietoj vaikams ir jaunimui skirtoje stovyklavietėje būtų galima susiburti kada tik norima. Stovyklos galėtų tęstis ne 8 dienas, o keletą savaitių. Juk kitų kraštų lietuviai turi dviejų, trijų, keturių ir net šešių savaitių stovyklas. Kiek tada galima išmokyti lietuvių kalbos, rankdarbių, dainų ir lietuviškų papročių!

Kame stovyklauta?

Ligi šiol Brazilijoje daugiausia pasinaudojome šeimų turimomis vasarvietėmis. Jos nėra pritaikytos stovyklavimui. Kaikurie šeimnininkai jau nebenori užleist savo privačius namus jaunimo būriams, ir tai supranta. Lietuviams savo namus yra užleidę net brazilai, nieko bendro su mumis neturintys.

Savoje stovykloje...

Savoje stovyklavietėje galėtų stovyklauti ir šeimos, kaip jau daroma kituose kraštuose.

Stovyklą būtų galima įrengti, išpuošti lietuviškais pagražinimais ir meno išdirbiniais. Ji galėtų tapti poilsio vieta vyresnio amžiaus tautiečiams ir švenčių bei gegužinių, pabaltiečių dienų vieta.

Įvestuoti pinigai į stovyklavietės žemę nenusotyt vertės, nes žemės kainos Brazilijoje nuolat kyla, ypač S. Paulo apylinkėse. Drauge kiltų ir jos lietuviška vertė ir prasmė. Sumaniai organizuojama ir administruojama, remiama lietuviškosios visuomenės, stovyklavietė vasarvietė papildytų turimus religinius ir kultūrinius mūsų veiklos centrus ir būtų mūsų jaunimui susirinkimo, susitikimo ir bendravimo jauki vieta. AS

jas rašo: „Parodo tautų dvasinį gyvenimą, nežiūrint fizinės jėgos, kuri juos valdo”.

„Tikiuosi, kad greitai atgausite savo laisvę”, rašo jauna brazilė.

“SAPNE PERKELIA Į JŪSŲ KRAŠTUS”

Parodoje, aišku, rodomi ne tik įvairūs meno dalykai, bet tuo pačiu ir patys kraštai Lietuva, Latvija ir Estija. Šiais metais daug daugiau lankytojų tai pažymėjo įrašų knygoje.

„Paroda vertinga nes parodo tautas ir jų kultūrą ir meilę tėvynei”. „Nors ir toli nuo savų kraštų per ilgus metus, su meile švelniai parodote savo kraštus ir lankytojus priimate”.

Keletas pažymėjo ir tautų ypatybes. „Rankdarbiai parodo žmogiškas vertybes, išlikusias nežiūrint industrializacijos”. „Rodo žmogišką šilumą ir tradicines žmogaus vertybes”. „Lakstydami kasdienio gyvenimo reikalais, čia galime ramiai atsikvėpti”.

„Matosi šių kraštų tvarka ir grožis”. „Parodoje poetiška aplinka, kuri parodo žmogišką sielą ir didelį jautrumą”.

„Galiu kartu su Jumis pajusti Jūsų tėvynės ilgį”, rašo jauna brazilė, o kita prideda: „Paroda, lyg sapne, mane perkelia į Jūsų kraštus”.

“MUMS GARBĖ, KAD ESATE ČIA”

Taip pat daugiau negu pernai lankytojai pažymėjo Pabaltijo tautų buvimą čia Brazilijoje: „Kuo daugiau čia gyvena kultūringų tautų, tuo geriau Brazilijai”. „Šitokia paroda pristato mūsų tarpe esančias kitas tautas, kuriomis brazilai tegalime didžiūotis”. „Paroda yra pavyzdys Brazilijos menui ir kultūrai”.

„Mums, brazilams, ši paroda svarbi, nes mums garbė, kad mūsų tarpe yra šių tautų vaikų”. „Tai didelis įnašas į brazilų kultūrą”, rašo kitas. „Garbė pažinti kolonijas, kurios gyvena mūsų tarpe”.

„PERDUOKITA SAVO VAIKAMS”

Visa eilė lankytojų atkreipia rengėjų ir pabaltiečių bendrai dėmesį į kultūros išlaikymą: „Tėvai, perduokite tai savo vaikams”. „Tegyvuoja tie, kurie neužmiršta savo kultūros”. „Ką išlaikėte yra labai vertinga. Išlaikykite tai čia Brazilijoje, ar kur begyventute”.

Yra ir ilgesnis lietuviškas įrašas, pabrėžias tą patį: „Kaip gera būtų, kad visi tėvai, – kas kaip moka, kas kaip gali, – primintų savo vaikams mūsų ir mūsų tėvų Tėvyne”.

Telaimina Dangus, Tegul per Amžius bus Jauna, graži, gyva Tėvynė Lietuva”. (Simas Bakšys)

Pirmą kartą brazilai lankytojai kelis kart parašė, kad jiems padarė išpūdi trijų tautų bendradarbiavimas: „Gražu, kad šios kolonijos savo tarpe bendradarbiauja”. „Paroda didina ryšius tarp tautų”. Visa eilė sveikina organizatorių ir linki toliau tokias parodas ruošti.

“MAN LABIAU PATIKO...”

Tai viena iš geriausių parodų, kurias esu matęs. „Tudo é Báltico, tudo é belo”, rašo kitas. „Čia pajunti kultūrą ir meilę menui”. „Gražiai paruošta pilna vilties”.

Japonu kilmės brazilas pastebi: „Mane stebina kantrybė. reikalinga lietuviš-

kiems audiniams austi, ir paliko išpūdi romantiška ir graži Latvija”. „Man įdomiausias yra Estijos skyrius”. Taip kiekvienas pasirenka tai, kas jam įdomiausia, originalu, naujausia. Daugelis, ypač studentų, jaunimo ir vaikų pažymi, kad parodoje sužinojo „apie taip tolimus kraštus”. Kiti sakosi mėgsta ir pažįsta Europos kraštus, todėl ir domisi paroda.

Bela Vistos futbolo klubo būrys įrašė: „Paroda išpūdinga tiek kultūra, tiek gražiomis mergaitėmis, kurios parodoje budi”. Kitas jaunas žmogus pasirašė po įrašu: „Jei rašyčiau, ką aš mačiau, rašyčiau visa naktį”. „Kasmet sugrįžtu į parodą. Kaip geras vynas, kurio vis norisi daugiau”.

“DAUGIAU PARASYKITE...”

Lankytojai negaili ir siūlymu atėčiai. „Turėtų būti daugiau skelbiama apie parodą, kad daugiau žmonių pažintų šiuos kraštus”. „Reikėtų įrašyti, kur ir kada meno darbai atlikti”. „Pažadaučiau daugiau leidinių ir paaiškinimų apie kraštus ir jų kultūrą”. Keletas dėkojo už parodos programos lapelius, kurių šiais metais kiekviena tauta paruošė savo vietoj bendro, kaip pernai.

„Reikėtų tipingos šių kraštų muzikos”. (Šiais metais lietuvių muzikos nebuvo grojama.) „Reikėtų parodą ruošti didesnėje patalpoje, nes tada ji būtų dar išsamesnė”. „Reikėtų parodą geriau išdėstyti. Tai turėtų atlikti menininkai”. „Turėtų būti daugiau parašyta”.

LANKYTOJAI

Parodos budėtojai pastebėjo, kad šiais metais buvo daugiau užsieniečių. Išvis, buvo daugiau lankytojų, negu ankščiau, gal dėl to, kad „O Estado de São Paulo” ir „Folha de S. Paulo” kasdien kultūriniam skyriuje įdėdavo pranešimą apie parodą „Roteiro” skyriuje. Paroda minėta televizijoje ir per radiją. Ši kartą, atrodo, buvo mažiau mokinių, moksleivių, bet buvo daug daugiau kita-taūčiu turistų ir inteligentų žmonių.

Keletas lankytojų i budėtojus kreipėsi paklausdami: „Ar jūs esate kokie sovietų šnipai? Ar jūs propaguojate sovietines idėjas?” Latvaitė budėtoja atsakė, „Taip. Ši mano metalinė karūna ištikrųjų yra slapta radijo antena”. „Jūs juokiatės iš manęs”, sako lankytojas. „Aišku”, atkirto. „Jūs klausimas juokingas”. Buvo ir lietuvių lankytojų kurie kaltino parodą ir dar „Mūsų Lietuva”, kad šie teršiantys Lietuva: „Noriu, kad žinotum, kodėl taip viengiama Lietuvių kalbos, net jau ir senieji Lietuvai vengia vienas kito. Kad Lietuvių laikraščiai tersia savo žmonija, čia esoposicijoj ira materiolinio dušinei bet truksta fizikos pačios Lietuvos.” (Įrašas 61. kalba netaisyta). Kibo prie to kad „Mūsų Lietuva” kaip didvyrius aprašo Bražinskus, kurie, anot lankytojo, „teroristai”, o ne asmens, norėję pasprukti į laisvą kraštą.

Parodoje buvo platinamos lietuviškos plokštelės, vėliavėlės, automobiliams lipinukai. Brazilijos lietuvių žiny-nas ir kiti daiktai.

Budėtojai ir rengėjai pastebi, kad kasmet daugėja lankytojų, lietuvių, latvių ir estų kilmės šeimų, kurie nedalyvauja šiu kolonijų veikloje. Tam tikra prasme, paroda tampa vieninteliu ir pirmu ryšiu su savo tautybes bendruomenėmis. AS.

PARODOS ATGARSIAI

JŪSŲ PARODA

VILTIES ŠVYTURYS”

Šiais žodžiais vienas lankytojų ivertino IV-tąją metinę Pabaltiečių parodą, pasibaigusią liepos 28. Parodos lankytoju knygoje yra 1005 įrašai, užima 60 dideliu puslapiu. Pirmą kartą parodą aplankė princesė Schoengburg-Hartenstein iš Vokietijos, yra diplomatų, žurnalistu, profesorių, valdžios pareigūnų ir kitų parašų, įrašytų vokiškai, estiškai, portugališkai, lietuviškai, ispaniškai, angliškai ir latviškai.

Kai kurie lankytojai pažymėjo ir savo gyvenamą vietą: Austrija, Suomija, Jungtinės Valstybės, Australija, Vokietija, Kinija, Argentina, o Brazilijoje, šalia S. Paulo ir Santo André, dar yra Recife, Jundiaí, Rio de Janeiro, Mogi das Cruzes, Salvador, Atibaia ir kiti miestai. Visa eilė žiūrovų parodą aplankė kasmet, nuo pat pradžios 1971 metais. Šį kartą, išskyrus vieną, pažymėjo, kad 1974 m. paroda dar įdomesnė už buvusias.

Brazilai ir kitų tautybių asmens dažnai pabrėžia, kad paroda originali, darbai kruopštūs, o ypatingai, kad lietuviai, latviai ir estai atidžiai, įdomiai ir maloniai lankytojus priėmė, „Neužmiršiu gražių daiktų, kuriuos čia mačiau, bet ypatingai niekad neužmiršiu, kaip maloniai buvau čia priimtas. „Daugybė parodą įvertino ir žodžiu „simpatico”.

Iš tūkstančio įrašų „Mūsų Lietuvos” skaitytojams pateikiame įdomesnius brazilų pasakymus.

„JŪSŲ BALSAS IR JŪSŲ SIELA”

Žurnalistas, buvęs SP gubernatoriaus sekretorius rašo: „Kai iškyla tiek laisvų valstybių Afrikoje ir Azijoje, kodėl dar turi ligti pavergias kolonializmas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje? Pabaltijo kraštai dėl savo istorinės tradicijos turi teisę į kultūrą, demokratiją ir savo laisvę. Tai atvaizduoja ši paroda”.

„Paroda parodo nepalaužiamą Pabaltijo tautų valią išlaikyti tūkstantmetę kultūrą net ir tada, kai ji puolama; kultūra, kuri gyvuoja, nes gyva tautos širdyje”. „Paroda parodo, aiškiai, kad laisvė yra labai vertinga”. Kitas pakartoja: „Visa, atliktą laisvės labui, yra labai vertinga”.

„Laisvė yra stebuklinga, ypač, kai jaučiame šių tautų didingą tradiciją. Tradicija neperkama ir neparduodama, o kuriama meile, darbu, pasišventimu ir ypatingai laisve”. „Paroda parodo išsivysčiusias tautas, kovojančias už savo laisvę”.

Vokiškas įrašas: „Sveikinu Jus už Jūsų balsą ir Jūsų sielą, kuriuos rodote pasauliui”. „Kraštai, nors ir užimti, igyvendina savo idealus”. Kitas lankytojas prideda, „Kaip gaila, kad šie kraštai sovietų užimti”. Iš Argentinios lankyto-

KUDIRKOS MOTINOS VARGAI

Iš 1 pusl

Šį kartą jie atvirai nuogastavo, kad žmoniški tarybiniai įstatymai neleidžia jiems man gerokai įkrest, kad aš nusi-mesčiau „didvyrio“ skraistę ir prabil-čiau, kaip dera žmogui, saugumiečių akimis žiūrint. Tai girdėjau iš jų pirmą kartą. Nenustebau. Jei jie nebijo tai sa-kyti disidentui, tai reiškia, kad jie labai stengiasi tokias teises įsigyti (įkrest). Roi Medvediev teisingai rašo savo kny-goje „Socializmas ir demokratija“, kad yra galimas dalykas, jog sugriš staliniz-mas. Ir dėlko visas tas „valstybinis“ triū-sas ir darbas? Ogi dėl to, kad negalima leisti tarybiniam žmogui savo iniciaty-va kalbėtis su Amerikos ambasados at-stovais.

Norime Maskvon

Šių metų balandžio 27 Kudirkos mo-tina ir aš nusipirkom bilietus į Maskvą. Į peroną lydėjo Viktoras Petkus ir Balys Gajauskas. Pirmasis atsėdėjęs Si-bire 17 antrasis 25 metus. Bandėme įlip-ti į traukinį LIETVA.

Staiga milicininkai prikibo prie Ku-dirkos motinos:

– Ko jums reikia iš moters? – klaus-ia Viktoras Petkus, o aš tuo metu pa-duodu bilietus kontrolieriui.

– Tai mes, Viktorai, sako civiliškaai apsi-rengęs vyras ir, plačiai šypsodama-sis, sveikinasi.

– Jei jūs, – atsako Viktoras, – tai reikia klausyti, nes jūs esate vaikščio-jantis „įstatymas“. Kitas vyras tuo tar-pu rodo milicininkams mane.

Balys gina ir ramina Kudirkos moti-ną. Nuo manęs paima pasą ir bilietus. Du milicininkai ir būrys civilių. Be to, po du-tris žmones stovi visuose išėj-i-muose. Susidaro ispūdis, kad jų yra a-pie 20-30 vyrų. Kudirkos motiną ir ma-ne vedasi į „Motinos ir vaikų kambarį“.

kur, matyt, vartoja kaip milicijos sky-rių. Saugumiečiai pradeda aiškinti Ku-dirkos motinai, kaip neleistinai ji elgia-si, o mane milicijos palydovas veda gra-žinti bilietus. Atidaviau, netekdamas 15 procentų jų kainos ir nuraudęs iš gė-dos, nes ten esančių žmonių žvilgsniai ieškojo manyje kriminalisto, ne politiškumo požymiu.

– Mane sulaikė kaip politinį nusikal-tėlį – bandžiau paaiškinti kasininkei, kurios valandą anksčiau melste išmel-džiau bilietus.

– Kas tai per pokalbiai? – suriau-mojo kokios 20 metų milicininkas, jaus-damas savo atsakingą uždavinį.

KUDIRKA AMERIKOS PILIETIS

Pasaulinė žinių agentūra „Associa-ted Press“ pranešė ir daugybė Š. Ameri-kos laikraščių paskelbė, jog SIMUI KU-DIRKAI PRIPAŽINTA JAV PILIETY-BĖ.

Grižau. Kudirkos motinai vis buvo aiškinama, kad jai nevalia važiuoti į Maskvą, kaip jau anksčiau buvę jai saky-ta.

– Ką gi blogo aš darau? – nesupran-ta ji.

– O kam jums važiuot?

– Gi mane kviečia...

– Jei reikės, mes patys jus nuvešime - geraširdiškai įtikinėja savo „dievobai-mingus“ tikslus saugumietis.

Man leidžia eiti paieškoti Petkaus ir Gajausko. Radau juos stovinčius toje pa-čioje vietoje, prižiūrinimus atokiai stovin-čių „civiliškių“. Kai tik priėjome prie Motinos ir vaikų kambario“ aš įėjau vi-dun. Kudirkos motinos įtikinėjimas vis tebesitęsė. Įėjus vidun, išėjimo į laisvę proga man duotasis globėjas pagrasino neleisti man emigruoti. Tuo baigėsi ju

man adresuoti žodžiai.

Vėl išėjau pas Balį ir Viktorą. Buvo neįjauku, nors nieko netikėtino neįvyko iš tikrųjų saugumiečių apsilankymas y-ra visada lygus gamtos (stichijos) nelai-mei. Todėl yra beprasmiška stengtis jų išvengti. Tik šaltakraujiškumas ir ryž-tas išverti gali padėti išvengti klaidų ir tuo pačiu išsigelbėti, tai yra, likti žmo-gumi.

Balys ir Viktoras su karčia ironija iš-sitarė apie režimo sušvelnėjimą (libera-lizaciją) ir silpnumą, palyginus jį suaa-nais „gerais laikais“. Mane tai stebina, bet neguodžia. Iš vienos pusės, mes esa-me aršūs priešai. Iš kitos, mes neliečiami o tik bauginami tos pasiutiškos jėgos demonstravimu. Ar tai žmoniškumas? Vargu. Tai yra būtinumas skaitytis su kaikuriomis pagrindinėmis normomis, iki kurių jau pakilo tarybinės visuome-ninės daugumos sąmonė ir reikalavimai. Prisideda ir pasaulinė nuomonė bei jos reikalavimai tiems, kurie, kaip šunį ant pavardžio tebelaike pasenusios stalinis-kos valstybės tikslus, metodus ir ideo-logiją. Visa tai konstatavau savo minti-mi ir kad neįvykęs mūsų išvažiavimas Maskvon yra lygus vizitui į Amerikos Ambasada, jei apie šį incidentą sužinos pasaulis.

Netrukus išėjo Kudirkos motina. Ci-viliams gana korektiškai atsisveikinus, mes lyg netikėdami laisve, irgi išsiskirstė-me Gajauskas su Kudirkos motina nu-skubėjo į išeinantį Kauno traukinį, o V. Petkus nuskubėjo į „darbą“, o aš į cen-trinį paštą. Iš centrinio pašto paskambi-nau maskviškiams T.Chodorvičiui ir A. Sichanovičiui A.Sacharovą prisiskam-binau tik po dviejų savačių, nes, pasiro-dė, kad jis buvo išvykęs.

Dėl V.Petkaus „darbo“ reikia pridėt: 1974 m. Valstybės saugumas pareikala-vo ir jį atleido iš buhalterio pareigų. 1973 metais turėjo atleisti iš zakirstijo-no pareigų šv. Mykolo bažnyčioje. Jo

buvusių istaigų vadovams policija paaiš-kino gana tvirtai, kad Petkus negali čia darbuotis, nes tos pareigos palieka jam daug laisvo laiko. Paskutiniu metu jis padėdavo Dubingių klebonui versti knygas.

Vėliau iš Petkaus sužinojau, kad ir jį saugumas pasikvietė, ir jam davė pana-sius į mano klausimus. Bet vietoj pavo-jingos draugystės su nacionalistais, jį gė-dino, kam jis prasidėjo su tuo „šizofre-niku“ (puspročiu) ir dar melavo, kad gali duoti jam mano „atviraširdžius“ pa-rodymas“. Bet vienoj vietoj saugumie-čiai visgi suklupo. Jų pasiklausytas tele-foinis pasikalbėjimas su manimi nebu-vo Viktoro, o kito žmogaus, tik pami-nint Viktoro vardą. Šias smulkmenas suminiu tikrai norėdamas parodyti už-mojį „valstybinio darbo“ kovojant su „ypač pavojingais valstybiniais nusikal-tėliais ir su jų vadinamais „nusikalti-mais“. Be abejo, buvo kviečiamas ir B. Gajauskas. Jam neseniai grįžus paš mo-tiną į Kauną, (policija vis spaudžia ap-leisti Kauną).

Mįslės

Avutė bėga

Bobutė žarnas traukia

(Verpia)

Iš vilko nasrų šimtas kibirkščių byr..

(Piauna akselį)

Lino linojėlis.

Bičių sijonėlis.

Aukso žiedu žydi.

(Žvakė)

Tups ant tupo.

Tups ant tupo.

Ant to tupo šiaudinis.

(Namo sienos ir stogas)

(Iš „Menu mįslę keturgyslę“)

ATKAKLI KOVA UŽ KRYŽIŲ KALNĄ

Tęsinys iš 31 nrio

1973.V.20 apie 12 val. kartu su Z. Mištautu į saugumą buvo nu-vežtas ir Virginijus Ivanovas. Iš pradžių tardytojas kalbėjo ramiai, skaitė iš Baudžiamojo kodekso straipsnius apie politinius nusikal-timus, o paskui liepė viską iš eilės papasakoti, ką veikęs šeštadienio vakarą ir naktį. Kai Virginijus pa-reiškė, nieko nesakysias, iškart pa-sibaigė saugumiečio „mandagu-mas.“ Virginijus buvo vadinamas fanatiku, tamsuoliu. „Tau ne vie-ta aukštesniojoje mokykloje, nes būdamas chorvedžiu, agituosi cho-ristus“.

Po pietų Virginijus buvo par-vežtas namo, kur padaryta krata (be prokuroro leidimo). Kratos metu saugumiečiai pasiėmė keletą sąsiuvinų su religiniais eilėrašciais. Paskui - vėl sekė tardymas. Saugu-miečiai kalbėdavo geruoju, o nete-kę kantrybės, žadėjo mušti, jkišti į rūsį. Tardymas užtruko iki nak-ties. Naktį jiems neleido miegoti. Kas dvi valandas ateidavo saugu-

mietis ir klausinėdavo apie kuni-gus, bažnyčios tarnus, adoratorius.

Pirmadienį apie 12 val. saugu-mietis įsakė pasirašyti, kad niekam nepasakosias apie tardymą. Jei kas klaustų, kur buvęs, reikėtų atsaky-ti - ne saugume, bet milicijoje.

Po to Virginijus keletą kartų buvo kviečiamas susitikti su sau-gumiečiais. Virginijus néjo, todėl buvo išmestas iš aukštesniosios muzikos mokyklos, motyvuojant, jog neišlaikęs egzaminų. Iš tikrų-jų Virginijus nuo egzaminų buvo gydytojų komisijos atleistas.

Liepos mėnesį Virginijaus mo-tina parašė į Maskvą Generaliniam prokurorui skundą:

„Netoli nuo Šiaulių yra Kryžių kalnas, Jis nuo seno yra brangus tikintiesiems. Mano šešiolikametis sūnus su keliais draugais gegužės 20 naktį, nunešė ant to kalno kry-žių. Už tai Šiaulių saugumo orga-nai mano sūnų rytą išsivežė į sau-gumą ir išlaikė visą parą be miego ir valgio. Be to, mano sūnus visai

neseniai sirgo galvos smegenų už-degimu, buvo atleistas nuo pavasa-rio egzaminų ir buvo uždrausta jam jaudintis, kad liga vėl nepasi-kartotų. Tačiau mano sūnus buvo išmestas iš aukštesniosios muzikos mokyklos I kurso vien už kryžiaus nešimą ant Kryžių kalno.

– Prašau Generalinį Prokurorą smulkiai iširti tuos faktus ir atsakyti, ar galėjo šitaip pasielgti sau-gumo organai, nes Konstitucija ga-rantuoja visiems tikintiesiems są-žinės ar kulto laisvę“.

Viktorija Ivanova

Prie skundo Generaliniam pro-kurorui buvo pridėtas gydytojų komisijos atleidimas nuo egzami-nų.

1973 rugsėjo pradžioje iš Vil-niaus Respublikinės prokuratū-ros gautas toks atsakymas:

„Pranešame, kad tiriant Jūsų liepos 25 rašytą skundą, nustaty-ta, kad gegužės 20 tarybinės val-džios atstovai kalbėjosi su Jūsų ne-pilnamečiu sūnumi Virginijum, da-lyvaujant tėvui Ivanovui, dėl nelei-stinų veiksmų, kuriuos Jūsų sūnus atliko drauge su kitais asmenimis

archeologinio paminklo -Jurgaičių piliakalnio atžvilgiu.

Neleistinų veiksmų iš tarybinės valdžios organų, kalbėjusių su Jū-sų sūnumi, pusės nerasta.“

Respublikinio prokuroro vyr. pavaduotojas Bakučionis

Saugumiečių persekiojimas ne tik neišgąsdino, bet ikvėpė daugiau drąsos. Viena Kryžiaus nešėja rašo:

– Lietuvi, pažink savo jėgą. Ji Kristuje ir tarpusavio vienybėje. Nepajudindamas ir drąsus stovėk sargyboje, kas šventa, kas brangu Tavo širdžiai. Neleisk išniekinti ir Kryžių kalno. Nepalik jo nunioko-to ir laukiančio. Nešk ten savc džiaugsmą ir skausmą, savo viltį ir pergale, nešk ten savo meilę ir iš-tikimybę Dievui – nešk ten Kry-žių.“

Niekinamas Kryžių kalnas iškė-lė naują mintį: jei neįmanoma pa-statyti kryžių ant Kryžių kalno, pradėkime juos statyti prie savo sodybu, savo namuose, savo ir ki-tų širdyse.

ELTA

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

**TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE
LITUANA** Rua das Glórias, 927-B - Vila Bela - 08147 São Paulo, SP
- Tel (011) 63-8723, 274-0924

ARGENTINOS JK KOMITETAI

Argentinoje jau veikia III Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso komitetas, kuriam vadovauja centrinis komitetas: Viktoras A. Barzdžius, Nelida Zavičkaitė, Jonas K. Baltrūnas ir Jonas Mikalonis, kurių kiekvienas atsakingas už atskirą kongreso ruošos dalį. Visi buvo rinkti II Kongreso atstovai, nors J. Mikalonis dėl darbo 1972 metais negalėjo vykti.

Viktoras A. Barzdžius vadovauja Informacijos komisijai, kuri apima: Būstinę, Informacija, Propaganda, spauda, registracija ir ryšius su kitais kraštais. Vicepirmininkė - Viktorija Bagdonaitė. Nelida Zavičkaitė, talkinama vicepirm. Monikos Balčiūnaitės, vadovauja Atidarymo komisijai, kuriai priklauso dar šie reikalai: atstovų priėmimas, atidarymo programa, nakvynės, turizmo ir transporto reikalai, parodos.

Jonas K. Baltrūnas su vicepirm. Juozu Deveikiu veda Stovyklų komisija, kuri toliau padalinta į transporto stovyklon, stovyklų dieninė ir vakarinė programa, ypatingos šventės stovyklo-

je (Kūčios, kalėdos).

Jonas K. Mikalonis yra finansų komisijos ryšininkas su Argentinos JK komisija, kuri sudaryta iš vyresnio amžiaus asmenų. Finansų kontrolė priklauso Argentinos Lietuvių Organizacijai ir Spaudos Tarybai (ALOST), kuri Argentinoje veikia kaip Lietuvių Bendruomenė kitur.

Pirmieji trys centrinio komiteto nariai įeina į III PLJK komitetą Pietų Amerikai, kuriame atstovus turi dar Brazilija ir Urugvajus.

Argentinos JK būstinė yra lietuvių parapijoje: Mendoza 2280, Avellaneda Prov. Bs.As., Argentina. Tel. 208-5027.

Birželio 30 Argentinos Lietuvių Susivienijimo patalpose, Lanus, visuotini jaunimo susirinkimas sprendė įvairius reikalus, išrinko minėtą centrinį komitetą, kreipėsi į organizacijas talkos.

URUGVAJAUS JK KOMITETAS

Urugvajaus Lietuvių kultūros draugijos (kuri Urugvajuje yra Ur. Lietuvių Bendruomenė) sukviestame susirinkime išrinktas Urugvajaus JK komitetas, kuriam įeina šie asmenys: Birutė Mačans-

kienė, Juozas E. Petruškevičius, Edmundas Andriuskevičius, Romas Mačanskas, Rikardas Gelažauskas ir kun. Jonas Giedrys, kuris būdamas komisijos sekretorium, susirašinės su kitais kraštais ir t.t.

Komitetas dirbs bendrai, neturėdamas pirmininko, renkasi du kart per mėnesį. III PLJK komitete, kuriame Urugvajus turi dvi vietas, nebus paskirti du asmenys, bet dalyvaus tie du, kurie į pasitarimus galės atvykti.

Liepos 24 d. šis komitetas išleido jaunimo aplinkraščių, pavadintą KRIVULĖ, kuriame aprašoma JK ruošą įvairiuose kraštuose ir atspausdintas Urugvajaus JK komisijų projektas. Finansų komitetui priklauso ir Renginių (parngimų) komisija. Kitos komisijos, priklausančios nuo minėto komiteto, yra: Būstinė, Registracijos, Nakvynių, Turizmo ir transporto, Spaudos ir propagandos, Talentų vakaro. Šių komisijų vadovai dar nebuvo nustatyti. Urugvajaus JK būstinės antraštas yra: Casilla 2313 - Cerro Montevideo, Uruguay. Urugvajaus komitetas paruošė anketa, kurioje prašoma visų lietuvių talkos. Tokia anketa jau pravesta Argentinoje, o Brazilijoje bus platinama nuo rugpjūčio 9 d.

Tą pačią dieną įvyko platesnis jaunimo susirinkimas, kuriame dalyvavo Urugvajaus JK komiteta nariai ir dar apie 10 jaunimo. Apie dvi valandas su kaitaliojimu iš Argentinos pasitarimo atvykusiais kun. J. Giedriu ir A. Saulaičiu tarėsi įvairiais kongreso reikalais. Nežiūrint nelengvos finansinės krašto padė-

ties, Urugvajaus komisija stengsis sukelti kiek galima daugiau lėšų ir į ruošos darbą bei dalyvavimą įtraukti kuo daugiau lietuvių. Dėl ne tokio didelio šeimų skaičiaus, reikės labai stengtis surasti visiems būsimam kongreso dalyviams nakvynių šeimose, kad ir tik vienai ar dviem naktim.

Urugvajuje įvyks P. Amerikos lietuvių jaunimo studijų savaitė sausio mėnesį.

POSĖDIS ARGENTINOJE

Antrasis Jaunimo kongreso reikalais bendras trijų kraštų pasitarimas prasidėjo 17 val. liepos 20, šeštadienį, Avellanedos lietuvių parapijos kambaryuose. Pirmininkavo Nelida Zavičkaitė, dalyvavo iš Urugvajaus kun. J. Giedrys, iš Brazilijos J. Lukoševičius, T. Jočytė, E. Bareišytė ir A. Saulaitis. Argentiną atstovavo ne tik Argentinos JK komiteto nariai, bet ir šiaip daugiau jaunimo ir vienas kitas suaugęs.

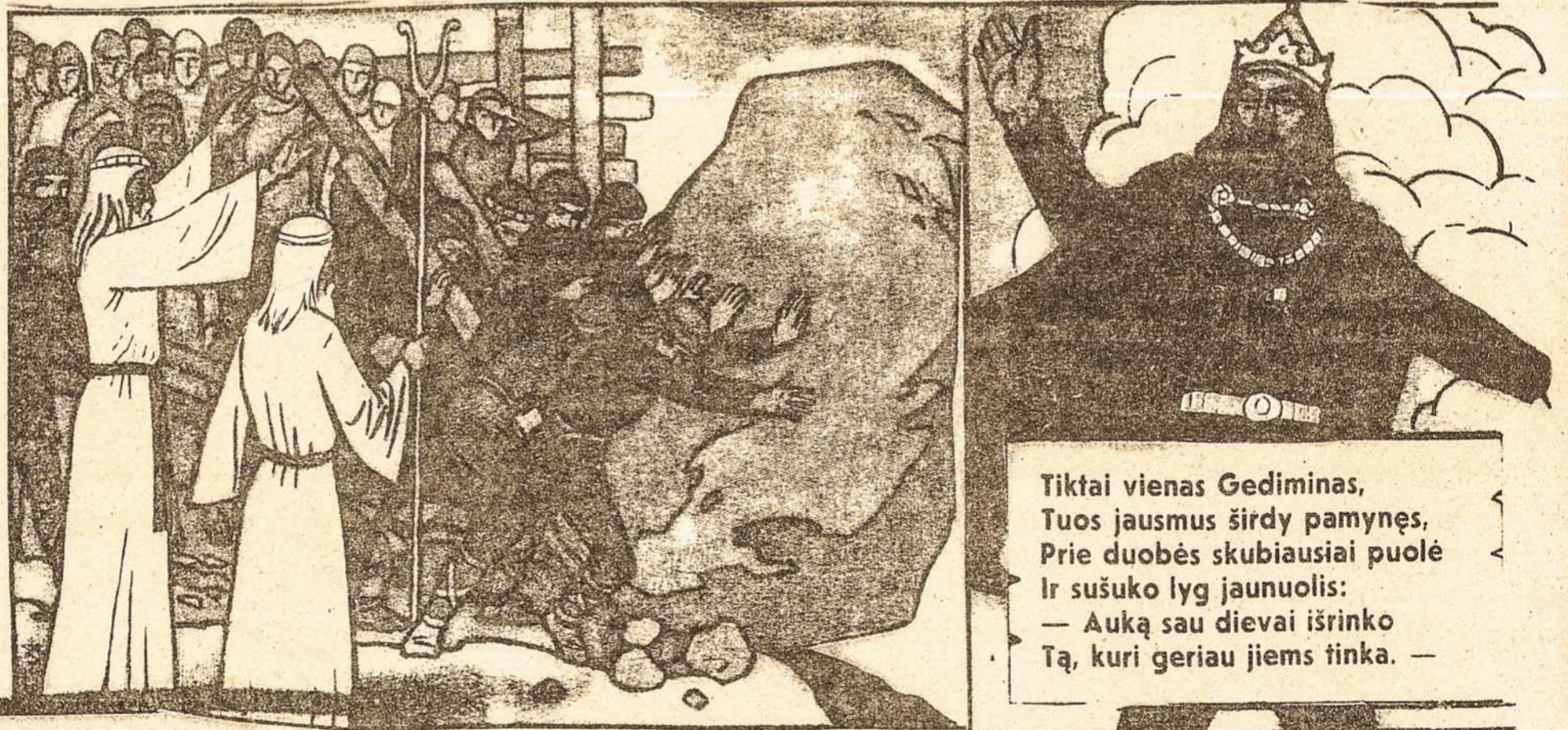
KONGRESO PROGRAMA

Pirmiausia buvo išdirbta smulkesnė JK programa, apimanti 1975 gruodžio 20 - 1976 sausio 6 dienų laikotarpį, kurių 7 dienos tenka Argentinai, 2 Urugvajui, 7 Brazilijai. Vėliau aptarti įvairūs reikalai, o liepos 21, sekmadienio, posėdžiui Lietuvių Centre palikti studijų savaitės (1975 sausio mėn.) ir finansų reikalai. Šis posėdis tęsėsi nuo 15 iki 19 val. Šalia posėdžių, vyko visa eilė asmeniškų ir mažų būrelių pasitarimų.

LEGENDA APIE VIENIŠIUS PISĮ

Vladas MOZURONAS

Davus ženklą Gediminui,
Krivule praskyręs minią,
Prie akmenų žynys priėjo,
Valandėlę pastovėjo,
Rankom uolą apkabino,
Uolą akmenio kertinio,
Paskui jį, akis nuleidęs
Ir nugręžęs savo veidus,
Kad merginos nematytų,
Žmonės akmenį apspito,
Ir uola ši sujudėjo.
Ir nuo kriaušio nuriedėjo.
Tarsi pats Perkūnas smogęs
Į kertinio bokšto duobę.
Toks pakilo dulkių stulpas,
Žmonės buvo lyg apstulbę -
Vieni apmirė iš skausmo,
O kiti nuo aido gausmo.

Tiktai vienas Gediminas,
Tuos jausmus širdy pamynęs,
Prie duobės skubiausiai puolė
Ir sušuko lyg jaunuolis:
— Auką sau dievai išrinko
Tą, kuri geriau jiems tinka. —

IRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

Jaunystės Aidas

COMENTÁRIOS DOS PARTICIPANTES DA STOVYKLA "ŽALIA GIRELĖ"

PERGUNTAS:

1. O que mais lhe agradou nêsse acampamento?
2. Qual foi sua maior emoção?
3. Você conseguiu fazer novas amizades?
4. Aprendeu alguma coisa nova?
5. Como você se sente participando dêste acampamento?
6. Quais os conselheiros que mais se destacaram e atenderam às suas necessidades?
7. Quando foi que você sentiu maior falta de casa? (Saudades).
8. Qual sua sugestão para o próximo acampamento?

Artur Pavilionis - 11 anos

1. Foi trabalhar com a madeira e os trabalhos dos dias.
2. Foi andar para a represa e na excursão e entrar na água fria.
3. Com todo mundo porque foi o primeiro acampamento.
4. Os primeiros socorros e as músicas
5. Eu sinto muito feliz com outros.
6. Walter porque qualquer pergunta êle respondia eu gostei.
7. Na hora da comida porque ela fazia melhor e do meu gato que eu costumava brincar.
8. Levar cantil e alguma bala, mais brinquedos.

Agradeço a Deus pela comida e pelos dias que foram muito bons, sem eu me machucar e pelo Kunigėlis que nos tratou muito bem.

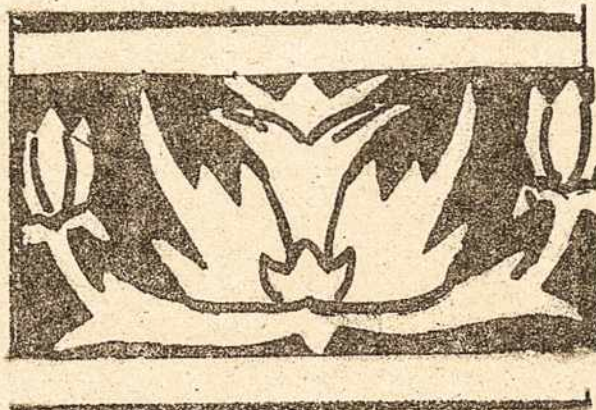

Omar Tumas - 11 anos.

1. Os trabalhos.
2. Os jogos
3. Sim. José, Artur, Flávio
4. Não.
5. Feliz
6. Janete, Silvia, Zizas, porque são muito atenciosos e são muito bonzinhos.

7. Na hora de dormir porque aqui é muito frio.
8. Ter mais horário para as coisas, pôr açúcar nas laranjadas, etc.

Obrigado Senhor por todos os dias nêsse acampamento por conhecer amigos e vou voltar para casa sempre pensando no Senhor.

Janser Seres - 10 anos.

1. As atividades, como corrida, pular cordas, etc.
2. Eu catar 1 peixe no domingo.
3. Não
4. Não
5. Muito bom, pela natureza
6. Janete, porque eu pedia alguma coisa e ela rapidamente me dava.
7. De noite, pelo frio e a saudade da família.
8. Não ter muitas ordens e deixar brincar o máximo quanto possível.

Que no próximo acampamento não aconteça nada para a Janete, Zizas, Wandu, Kunigėli, Silvia e as crianças. Que todos se divirtam e é só.

Valdir Janisevičius - 12 anos

1. Dormir na barraca
2. Pegar carona de 8 km. num caminhão.
3. A do polonês.
4. Não porque deram tudo igual.
5. Feliz
6. Janete e o lhucão
7. Na hora de comer
8. Pôr mais comida na mesa e mais açúcar no café seus pão duro.

Obrigado Senhor pelos dias lindos que nos tivemos no acampamento inteiro, obrigado pela comida gostosa que nós tivemos e tudo de legal e chato.

Márcia Pavilionis - 8 anos

1. Foi o rio e a casa.
2. As montanhas e arvores bonitas
3. Sim Gisela, Ana Beatriz, Angela, Eliane
4. Sim. Porque gosto
5. Limpo, bonito e com sol quente.
6. Janete, Zizas cuidam de nós. Gosto deles.
7. Na hora de acordar, de almoçar e na hora de dormir.
8. Mais luz, mais quente e mais grande.

Que os pais venham para a missa de domingo, os irmãos, irmãs e os primos.

Ana Beatriz Bendoraitis - 9 anos

1. Os trabalhos
2. Ver os outros entrar no rio.
3. Eu fiz amizade com Gisele.
4. Os trabalhos manuais porque eu gosto.
5. Sinto muita alegria
6. Janete, Eugėnia, Audra, Zizas, Silvia ensinaram muitas coisas boas.
7. Quando eu brinco.
8. Ter fome e ser com açúcar.

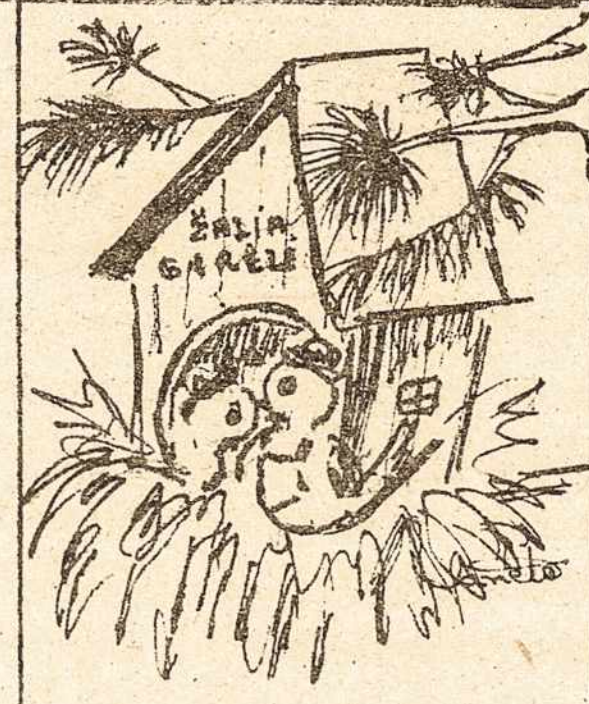
Obrigado Senhor por tudo que me fez, do mundo inteiro e casas, plantas, flores, arvores, etc.

Roberto Bareišis - 13 anos

1. A carona de caminhão
2. Carona do caminhão
3. Fiz Heitor, Zėzinho, Paulo, Victor, Fábio.
4. Não
5. Eu me sinto bem
6. Zizas acho legal. Feminino todas elas.
7. Senti saudade de casa no café, no almoço e no jantar.
8. tirar a ginástica, prolongar o tempo de dormir.

Deus obrigado por não ter acontecido nada a ninguem, pelas refeições, pelo dia de sol, por essa semana inteira.

Beatriz Bacevičius - 13 anos

1. O que mais me agradou nêste acampamento foram as amizades que fiz. os lugares que conheci, etc.
2. Foi o bailinho, o chá sem açúcar, o suco sem açúcar, café sem açúcar e etc. sem açúcar.
3. Sim muitas. Quase com todos do acampamento, pois eu conhecia poucas pessoas.
4. Sim. Participar em grupo, pois poucas vezes eu tenho essa oportunidade de passar 8 dias com meninos e meninas unidos pela amizade.
5. Acho legal o acampamento. Eu me sinto muito bem nêle.
6. Minha mãe Da. Eugėnia que sempre me atendeu; Janete porque sempre estava livre para nos atender, Valter (Tupa) que eu achei muito legal e o Zizas (Arnaldo Zizas) que sempre foi legal.
7. Na hora do almoço, por falta de açúcar e na janta porque eram as sobras do almoço e também porque a comida era pouca.
8. Mais açúcar e mais comida, deixarem a gente escolher os próprios grupos. não nos obrigar a participar de brincadeiras que não queremos participar.

Eu queria agradecer a todos os conselheiros que dedicaram todo o seu tempo a nós, ao Padre Saulaitis pela paciência que teve conosco e quero pedir desculpas por mim e por todos por tudo aquilo que não pudemos fazer para que tudo tivesse saído como todos queriam

Quero pedir a Deus que tenha sempre em seu amor todas essas pessoas que conosco passaram êsses 8 dias de acampamento.

Literatūra

Dailė

Mokslas

KLAIPĖDOS MOKYKLOS

Lietuvos didžiausio uosto, 150.000 gyventojų, tarnauja 19 bendro lavinimo vidurinių, dvi internatinės vidurinės, dvi pradinės mokyklos, kuriose iš viso mokosi 25.000 mokinių. Yra dar keliolika specialiųjų vidurinių mokyklų. Iš viso Klaipėdoje yra 1.300 mokytojų.

Prieš daugiau kaip 700 metų čia viešpatavo kryžiuočiai. Mažosios Lietuvos rašytojo Vydo teigimu, 1234 metais buvęs sudarytas pirmasis lietuviškas kalbamokslis, ir tuometinis popiežiaus legatas grafas Vihelmas iš Modenso mokėjęs prūsų kalbą sudaręs lotynų-prūsų kalbų žodynėlį.

Pirmosios mokyklos atsirado XVI amžiuje. Reformatų lietuvių bažnytinė mokykla stovėjo senamiestyje prie senosios Danės upės vagos, tačiau 1627 metais buvo nugriauta, kai buvo statomi miesto sutvirtinimai. Vėliau mokykla veikė kitoje vietoje.

XVIII amžiuje Klaipėdoje buvo trys pradinės mokyklos, turėjusios po vieną mokytoją, išlaikoma miesto gyventojų mokesčiais kol 1737 metais algas pradėjo mokėti pati valstybė. Ketvirtoje - lotyniškoje - mokykloje dirbo dar trys mokytojai. 1785 metais šios mokyklos rektoriumi Vihelmas G. Kerberis, kuris su Karaliaučiaus prof. S. G. Valdu 1788 metais pradėjo leisti „Prūsijos mėnėraštį“ su medžiaga iš lietuvių kultūros istorijos. XIX amžiaus pradžioje ši mokykla pavadinta Aukštesniąja miestiečių mokykla. Jos pirmuoju rektoriumi buvo filosofijos dr. J. Rozenhainas. 1820 metais buvo 84 mokiniai 1845 metais pradėta dėstyti ir anglų kalbą.

Aukštesniosios miestiečių mokyklos pastatas sunaikintas 1854 metų gaisre, 1891 metais pastatyti nauji rūmai, kuriuose dabar veikia vidurinė mokykla. 1870 - 1881 čia dėstė Rytų Prūsijos lietuvių kalbininkas K. R. Jakobis. 1816 metais pradinėse Klaipėdos mokyklose buvo 1132 mokiniai.

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE
IŠPŪDŽIAI IŠ SIBIRO

Stefanija Rūtkienė

IEŠKOM VYRŲ

Prokuratorė turėjo foto kamerą ir nežymiai vis ką nors fotografuodavo. Tas paaiškina, kad čia kažką sekė. Ji buvo dvidešimt penkerių metų, aukštoka, plona, be krūtinės ir plaukus nešiojo vyriškai.

Kiek pasitaisius, aš iš ligoninės išsirašiau, o ji persikėlė psichiatrinėn ligoninėn, kurioje buvo alkoholikams gydyti skyrius.

Teko išsikalbėti su G. Charachordina, vienos koncentracijos stovyklos komendanto žmona. Ji su dviem vaikais buvo atvažiavusi iš Kolymos stovyklų pas tėvus atostogauti. Pasakojo, kad Kolymos stovyklose yra daug lietuvių vyrų. Vienas lietuvis, jos vyrui leidus, atėidavęs į virtuvę jai patarnauti. Išvalydavęs kambarius, pakurdavęs krosnis ir prinešdavęs malkų.

Pasak jos, ten gyvenimo sąlygos labai sunkios, o kaliniams tiesiog nežmoniškos. Visas maistas konservuotas, visos daržovės džiovintos. Dėl stokos vitaminų, dauguma kalinių serga činga ir lieka visai be dantų.

Stovyklų komendantai ir sargybiniai ten laikomi tik penkeris metus, po to keičiami naujais. Jei jau pavojinga ilgiau gyventi stovyklų personalui, tai ten vargšų kalinių gyvenimas bausis ir jų likimas jau išspręstas — lėta ir užtikrinta mirtis.

Charachordina atvažiavo į Bakčarą, kad kiek nors atsigautų vaikai ir gautų pavalgyti šviežių bulvių ir daržovių. Tačiau pas vyrą ji negrįžo, nes, greičiausia, buvo pasimetę. Vėliau čia ji susirado darbą ir vienoje mokykloje dėstė vokiečių kalbą. Nors pedagoginiam darbui nebuvo pasiruošusi, bet buvo žydų kilmės ir šiek tiek mokėjo vokiškai. Svetimų kalbų mokytojų sovietinėms mokykloms labai trūksta.

Baisios gyvenimo sąlygos buvo Kamčatkos darbo stovyklose, kuriose kalėjo ir lietuviai. Visi tremtiniai dirbo įvairiose kasyklose, kuriose kasama akmens anglis, geležies rūda, varis, siera ir auksas.

Klimatas labai atšiaurus. Žiemą, siaučinat sniego audroms, kaliniai eina įsitverdami virvių, kurios yra nutiestos iš stovyklų į darbo vietas. Einantį atplėš audra nuo virvės ir vėjai nusineš į tundras, o sniego vėpūtiniai palaidos kalinį savo minkštuose pataluose ir išvaduos iš skaudžios ir beviltiškos nevalios.

Nusinešė audra skarmaluotą ir išbadėjusį vergą — ir niekas nesileis jo ieškoti, nors tai būtų geriausias draugas ar pažįstamas. Daug darbo stovyklų įnamių Kamčatkos audros nunešė tundrosna, kur ir mūsų brolių kaukai gulė.

Archangelsko stovyklose kalėjo daug lietuvių. Gyvenimo sąlygos buvo žiauriausios ir mažai išliko gyvų. Kas pateko į Golmogori mirties stovyklą, nė vienas negrįžo.

Vyrų ešelonas, su kuriuo važiuodami vis lenktyniavome, visas pateko į Krasnojarsko srities stovyklą. Badas ir sunkūs darbai miškuose greit palaužė sveikatą ir stipriausių tremtinių. Daug paliegiusių vyrų, nematydami savo kančios galo, ant triaukščių lovų paskirdavo. Stovyklų administracijos teroras juos visus varė prie duobės. Jie stovyklos kieme būdavo išrengiami iki baltinių, taip laikomi Sibiro šaltyje ir grasinami sušaudyti. Neva gavus telegramą iš aukščiau, peršaldyti būdavo grąžinami į barakus. Tokie žaidimai su tremtiniais buvo kartojami tam, kad daugiau susirgtų ir greičiau išmirtų. Tu stovyklų administracijoje buvo surinkti aukščiausio laipsnio sadistai ir iškrypėliai, kurie žmogaus kančioje jaučia malonumą ir pasigėrėjimą. BUS DAUG

BIBLIOGRAFAS

VYTAUTAS ŠTEPONAITIS

1973 kovo 24 sukako 80 metų nuo kultūrininko V. Steponaičio gimimo. 1893 metais Sintautuose gimė Vytautas, su tėvais vėliau persikėlė į Kudirkos Naumių, o 1898 m. į Šaukius. Šeimoje buvo slaptai iš Prūsijos gabenamų knygų. Steponaitis kultūrinį kelią pradėjo trumpais beletristikos darbais.

Kaune, vėliau Maskvoje, ir Nepriklausomybės metu vėl Kaune studijavo prekybą ir ekonomiką, nuo 1919 iki 1940 tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir rūpinosi spaudos reikalais. Dar prieš tai bendradarbiavo ir JAV lietuvių spaudoje. Nuo 1921 iki 1940 redagavo karybos ir istorijos periodinį leidinį „Mūsų žinynas“. Ypatingai vertingi jo straipsniai apie 1863 metų sukilimą ir Kauno gubernatoriaus archyvo tyrinėjimas.

1931 metais įkūrė XVII mėgėjų draugiją, kuri ruošė to šimtmečio bibliografijas. Rinko ir spausdino medžiagą apie lietuvių spaudą Lenkijos okupuotame Vilniuje, apie įvairius smulkios leidinius. Vėliau iki mirties 1957 metais dirbo Valstybinėje bibliotekoje, bibliografijos skyriuje. Rinko lituanistinę medžiagą, kurios jo asmeniniame knyginame buvo 230 leidinių.

Scena iš operos 'Kaukių balsas'.

Alg. Stasiulio nuotrauka

Liudo Dovydeno pasakų knyga

Pasakos Liudo Dovydeno kūrybos kelyje užima ryškia vietą. Anksčiau jis yra išleides kelias pasakų knygas: "Jaujos pasakos" (1938), "Buvo kartą karalius" (1947), paties sukurtų pasakėlių vaikams. Liaudies pasakas L. Dovydenas pagrindinai perkuria, parašo stiliumi, savaip komponuoja, išryškina idėją. Ir naujam pasakų rinkinyje "Karaliai ir bulvės" autorius eina tuo pačiu literatūrinės pasakos keliu. Rašytojas parinktų pasakų šaltinio nenurodo: gal kaika pats iš žmonių lūpų girdėjo gal iš pasakų rinkinių pasiėmė, bet viską perkūrė, savaip stilizavo. Rinkinyje yra 24 pasakos ir lyrinė įžanga, kurioje patetiškai iškeliamas pasakos vaidmuo tautos gyvenime. Jaučiamas autorius nostalginis ir idėjinis ryšys su kenčiančia pavergta Lietuvių tauta. Rašytojas tiki pasakos tiesa ir siunčia pasaką ten, kur užplūdo netiesa ir netikrumas:

Siunčiu tave, Pasaka, amžinai tikrą, kur netikrumas ir netiesa užplūdo aukščiau žmogaus galvos" (6 p.).

Siunčiu net ten, iš kur pati pasaka yra kilusi, kur ji pasakotojų galvoje ir širdyje susikūrė:

Tave, Pasaka, siunčiu atgal, ten kur dėdė Kalpokas nebaigia tave sekęs prie molinio pečiaus, žiemos pūgai stūgaujant ir vidudienio skambėjime šiuolenant avizai prie sidabro banga siūbuojančio Čedasų ežero (6 p.).

L. Dovydeno raštų stilius visada buvo žodingas ir spalvingas, kaikur net su palinkimu į gražbylystę. Rašytojas mėgsta vaizdo atsisakojimus, kartais net tolimas digresijas. Bet tik kaikada jaučiamas stiliaus perkrovimas, manierinis vaizdo atšakų jieškojimas. Dažniausiai tie greutiniai vaizdai glaudžiai rišasi su pagrindiniu vaizdu ir sudaro stilistinę pilnatį. Tokio vykusio stilizavimo pavyzdys gali būti kad ir pirmosios pasakos apie paparčio žiedą pradžia:

Didelė laimė turėti paparčio žiedą: tu viską žinosi, ką tik norėse — tą ir gausi. Paparčio žiedas seną padaro jaunu, pikta — meiliu, vargšą — turtingu, nemylimą — mylimu. Reikia tik sužinoti, kur yra paparčio žiedas švento Jono naktį, ir jis turi būti nuskintas pačiame vidurnaktyje, kai ir senas gaidys užkišęs už sparno lenktą snapą miega, kai tyliame ežero vandenyje žalia lydeka beveik stacionari skudžia paviršiumi, atsirėmusi ant nelinkstančios uodegos, o jauna lakštingala giesmės vingiuose susimaišo, — tada, tik tada gali rasti paparčio žiedą, ir tai tik vienoj vietoj — miške tankumyne" (7 p.).

L. Dovydeno pasakose pasitaike ir plikų natūralistinių vietų, šiurkščių žodžių, nekultūrinių vulgarių posakių. Tokie dalykai laikytini stiliaus šiukšlėmis, neapsižiūrėjimu, silpnybėmis.

L. Dovydenas veikėjų veiksmais stengiasi iškelti ir pasakos idėjinę prasmę. Godumas, turto troškimas, pavydas, išdidumas neša pralaimėjimą. Geradarystė, teisingumas, kuklumas, nusiže-

PR. NAUJOKAITIS

minimas, gera širdis teikia laimės. Idėjiniu gilumu ryškiausiai išsiskiria pasaka "Valdovai po sausų medžių" — aklas išdidumas ir užsispyrimas griaua laimę, į kurią veržiasi širdis, apkartina gyvenimą, niekais paverčia ir dideles pasiaukojimo pastaigas. Liūdną gyvenimo filosofiją alegoriškai išsako "Angelo akiniai". Žmonių darnaus sugyvenimo pagrindai atskleidžiami psichologiškai pagrįstais momentais pasakoje "Varinis pypkės vožtuvėlis". Lietuviškos buities gilių lyrinių vaizdų duoda pasaka "Viena linelius raudu".

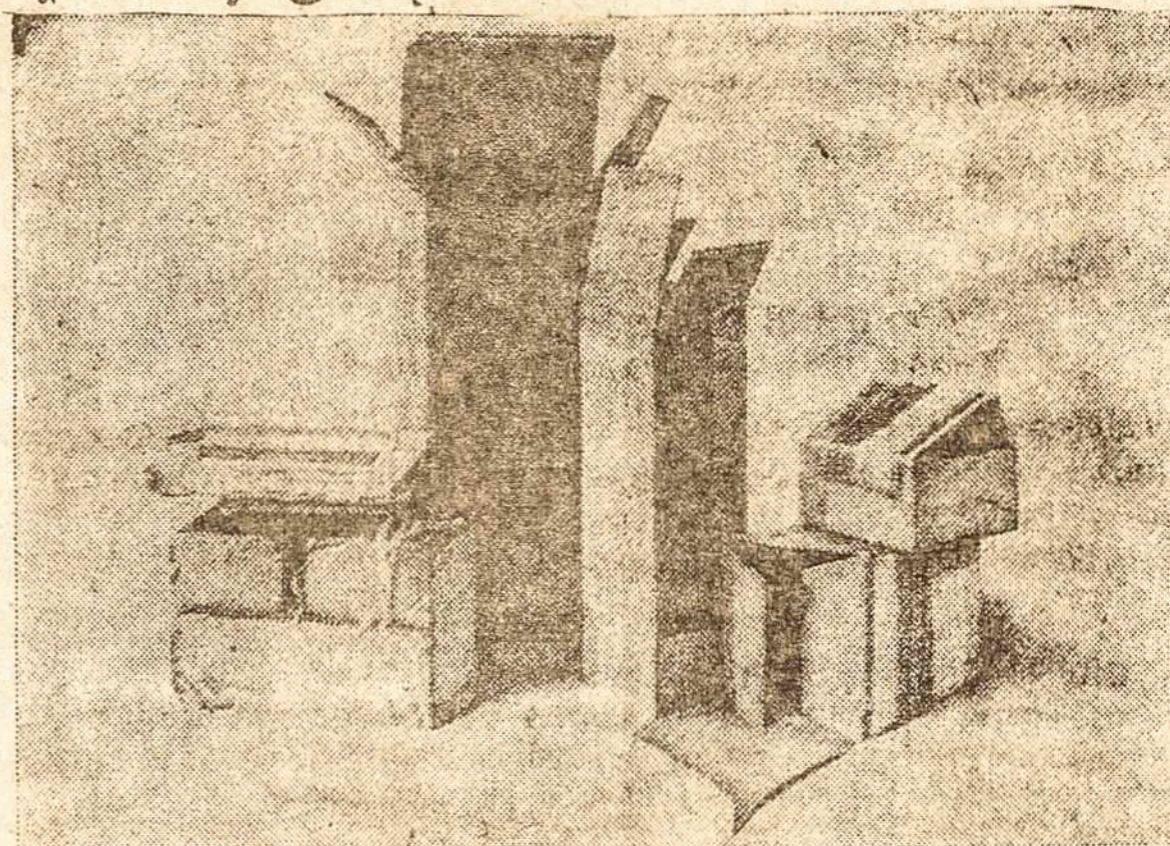
Kompoziciniu atžvilgiu rinkinio pasakos gana įvairios. Labiausiai vykusios yra vientisinės pasakos, turinčios tik vieną siužetinę liniją. Silpnės yra iš kelių pasakų sudarytos, kai į pagrindinį siužetą kuriuo nors būdu įjungiamas pašalinė pasaka, kaip "Laumė ir paparčio žiedas". Pasakos gyvybė paprastai priklauso nuo įvykių dinamikos. Šiame rinkinyje pasitaiko pasakų, kur pagrindinis veiksma tyčia stabdomas visokiais įterpimais. Tokia būdinga gaišimo pasaka yra "Kai karalius pašaukia". Kaikur veiksmą stabdo nuolatiniai panašių veiksmų pasikartojimai, kaip pasakoje "Vieno žodžio trūksta Petriui".

Pasitaiko ir tuščiavidurių pasakų, kaip ir minėtoji "Kai karalius pašaukia", "Vyras, pati ir geležinis kaminas", "Katinas ir vėžys", "Tinginių tinginė", "Žemdirbys ir ponaitis".

Prie knygos silpnybių reikia skirti ir tokios pasakos idėją, kaip "Eglė žalčių karalienė". Šios pasakos turtingą formą randame mokykloms skirtose chrestomatijose, ji yra A. Giedriaus rinkiniuose, J. Švaisto literatūrinėse pasakose, ji visiems gerai žinoma. Nors ši pasaka rinkinyje ir nėra iš kitų autorių nusirašyta, turi individualią formą, bet nieku išsiskiriančiu nepasižymi. Pasaka graži, bet per daug žinoma, nudėvėta.

Knygos pavadinimas, tiesa kontrastinis: karaliai — dideli žmonės, valdovai, o bulvės — mažoje žmogaus kasdieninis maistas, jo buities neatskiriama dalis. Tačiau titulinė pasaka nieko būdingo visam rinkiniui neparodo. Tiesa, dėl aukso kyla karas, o kaimo bernelis laimi karalaitę ją pamokęs kasdienių darbų, tačiau bulvių motyvas čia didesnio vaidmens nevaidina.

Rinkinio pasakų svarbiausieji veikėjai yra paprasti žmonės, daugiausia kaimiečiai. Koks nors reikalas juos išstumia iš namų, ir jie savo kelionėse susiduria su gamta, su žvėrimis, o daugiausia su karaliais ir kitokiais galingaisiais. Paprastas žmogus laimi teisingumu, dorumu, gudrumu, išmintimi. Karaliai dažniausiai yra bukapročiai, nesugebą patys spręsti valdžios

Dalia Ramanauskaitė, Penkios kartono dėžės, 37"x28". Iš "Artforum" 1974 m. balandis

Garsėjanti dailininkė Amerikoje

Nors lietuvių dailininkų, ypač prieauglio, išeivijoje yra gausu, rengiama daugybė parodų tiek savųjų, tiek vietinių galerijose, — svarbesnėje amerikiečių dailės spaudoje atsiliepiimų, t. y. ir tam tikro pripažinimo, retai pasitaiko. Dabar viename iš svarbiausių JAV dailės žurnalų "Art forum" balandžio numeryje recenzuojama Dalios Ramanauskaitės (rašoma Dalia Ramanauskas) piešinių paroda Niujorko Hundred Acres galerijoje. Čia recenzentas Alan More rašo:

"Dalios Ramanauskaitės realistiniai suplešyti ir atidarę kartono dėžių piešiniai taip pat yra ir šiukšlių vaizdavimas. Priešingai (dailininko) Economo gamtoje sudedamom skardinėm. Ramanauskaitė dėžes piešia baltame fone. Ji tušuoja detales taip kruopščiai, kad tos dėžės pasidaro galbūt patrauklesnės, negu jos ištikrųjų yra. Jos daiktus gaubia tyluma ir absoliutumas, išskylantis iš vietos nenusakančios pozos bei viską paveržiančių detalių. Tai padaro piešinių, panašų į natūrmorto elementus šiauriečių renesanso tapyboje, sukaupta ištiesą prasmų sandėlį.

Ramanauskaitės dėžės daugiausia yra asmeninės korespondencijos liekanos, dailininkės šiukšlyno užrašai. Dėžės matomos tokios, kokios buvo pristatytos pašto — aplamdytos, ir api-

ar šeimos problemų. Karalaitės — visos gražios, meilios, tik nevisada išmintingos, bet jos ne niekina paprasto žmogaus. Magiško elemento, intriguojančių nuotykių, stebuklingų įvykių šiame rinkinyje beveik nėra. Tai daugiausia realistinės buities pasakos, turinčios idėjinę prasmę. Idėjas L. Dovydenas moka išreikšti kondensuotais posakiais, aforizmais:

Aš tave mokau kantrybės ir nuolankumo. Su tais dviem dalykais galėsi leškoti žmonos" (154 p.); "Jau nystė dirba vieku, o senatvė parankumu" (191), "Duota žmogui visko. Bet, matai, pamiršta žmogui duoti gana" (152 p.); "Vieni pilvais iš-

plėštos, kaip jos išliko eidamos iš rankų į rankas. Dėžių perkėlimas į pieštus įvaizdžius yra pasakutinis pasikeitimo veiksmas — jų apsaugos paskirtis baigta be naudažiais objektais, perėjusiais į dailės sritį.

Atsargus dailininkės tušavimas kalba apie simpatiją savo vaizduojamiems daiktams, kuriuos kaikuriuose piešiniuose yra nesunku panaudoti kaip savokinį tiltą į nujaučiamas figuratyvines grupes — laisvi dangčiai primena žmogaus galūnes, o kompozicija — paslaptinę pokalbį. Grubus Ramanauskaitės vaizduojamų daiktų traktavimas, atrodo, ironizuoja pastovų žmogišką impulsą: nudraskius apvalkalą, prieti prie turinio"

Paaikškinant recenzento žargoną, reikia pridėti, jog Ramanauskaitė piešia šiuo metu paplitusiu realistiniu stiliumi. Šis realizmas tačiau yra naujas, modernus. Vaizduojami dalykai yra paprasti, kasdieniški, statiški. Kaikurie dailininkai tiesiog tapo ant foto nuotraukų ar iškilmų jas didina piešinyje ar drobėje. Tai kita mūsų gyvenamojo laiko išdava dailėje.

Dalia Ramanauskaitė yra gimusi 1936 m. Kaune. Baigusi Southern Connecticut College, nuo 1964 m. ji yra turėjusi eilę individualių bei grupinių parodų amerikiečių galerijose. ☉

šliaužia, kiti sparnais islektia tėvų išauginti, o manoji tai jau nuosavomis kojomis išseina" (85 p.); "Briedis turtingai gyveno, bet ne plonai duoną raikė ir stirnų šelma" (85 p.); "Ponas neturi širdies, o daktaras neturi smegenų" (78 p.).

Kaikurie išleistų knygų apžvalgininkai klaidingai šį L. Dovydeno pasakų rinkinį priskyrė prie vaikų literatūros. Žinoma, paaugesni vaikai istengs ir šias pasakas paskaityti, bet jos yra taikytos brandesniam skaitytojui. Iš liaudies pasakų lobyno pasiėmęs pilnas rieškučias siužetų, rašytojas sukūrė pluoštą tikrai įdomių literatūrinių pasakų. Teviškės Žiburiai

MŪSŲ ŽINIOS

REMKIME PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO RUOŠOS DARBUS

Stasys Vancevičius

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas įvyks ateinančių metų pabaigoje ir sekančių pradžioje. Paruošiamieji darbai jau eina pilnu tempu. Juos dirba daugiausia mūsų jaunimas. Bet kongreso pasisekimui reikalingos ne vien mūsų jaunimo, bet visų lietuvių pastangos. Apytikriais apskaičiavimais manoma, kad į kongresą atvyks keletas šimtų atstovų ir svečių, daugiausia lietuvių jaunimo, iš įvairių kraštų: Šiaurės Amerikos, Australijos, Anglijos, Vokietijos, Kanados, Italijos, Prancūzijos ir Pietų Amerikos. Juos atatinkamai priimti, aprūpinti nakvynėmis, vaišėmis, pramogomis ir t.t. yra milžiniškas darbas. Jį sekmingai atlikti galima tik visiems geriems lietuviams padedant.

Kaip kiekvienas didelis darbas, taip ir šio kongreso paruošimas pareikalaus didelės sumos pinigų. Lėšų telkimą reikalinga pradėti jau dabar. Pirmąjį žingsnį šiuo reikalu žengia Brazilijos Liet. Bendruomenė. Ji rengia didelį Vakara-Koncertą šių metų Rugpiūčio (Agosto) 31 dieną, Seselių Pranciškių gimnazijos salėje, Vila Zelinoje. Šio Vakarų-Koncerto parengimui B.L. Bendruomenės Valdyba pakvietė į talką keliolika daugiau šiame reikale patyrusių asmenų. Paminėtini: Petras Šimonis, Pijus Butrimavičius, Jonas Lukoševičius, Marija Jakiūnienė, Stasė Lukoševičienė, Aldona Valavičienė, Angelika Triubienė, Stasys Vancevičius ir kiti.

Visas šio vakaro-koncerto pelnas skiriamas kaip tik minėto kongreso reikalams. Reikia tikėtis, kad jį gausiai parems mūsų lietuviškoji visuomenė. Aukščiau paminėti asmenys jau pradėjo platinti pakvietimus, rezervuoja staliukus, renka aukas vakaro bufetui ir t.t. Pakvietimus platina ir lietuvaite mergaitės iš Tautinių Šokių grupės „Nemunas“. Jų dispozicijai B.L. Bendruomenės pirmininkas p. Algirdas Sliesoraitis ir Jonas Lukoševičius pasiūlė savo automobilius. Kadangi staliukų ir vietų skaičius yra ribotas, tai visiems norintiems tame koncerte-baliuje dalyvauti patartina pakvietimus įsigyti iš anksto.

Vakaro-koncerto programą atliks specialiai iš Kanados atvykstančios lietuvaite dainininkės. Taip pat bus keletas tautinių šokių numerių, kuriuos atliks mūsų pasididžiavimas „Nemuno“ ansamblis. Tad B.L. Bendruomenės pirmąjį kongreso reikalams žengtą žygį paremkime visais galimais būdais. Brazilijos lietuviai pasirodykim pas mus atvykstantiems svečiams atatinkamoje aukštumoje.

PADĖKA

Pabaltijos Valstybių parodai užsibaugus, kurį paliko lankytojams gily įspūdį, noriu širdingiausiai padėkoti visiems bet koku būdu prisidėjusiems prie tos parodos pasisekimo, būtent:

Poniai Stasei Lukoševičienei, kuriai teko didelė pareigų dalis parodą organizuojant, ją, kasdien prižiūrint ir tvarkant. Panelei Silvanijai Aradzenkaitei, beveik nei vienos dienos nepraleidusiai

padedant parodą prižiūrėti ir tvarkyti. Jos abidvi daug laiko paaukojo Tėvynės vardui garsinti kitataučių tarpe. Dėkoju ir tiems, kurie kiekvieną dieną pakaitomis atvykdavo padėti parodą prižiūrėti ir teikti lankytojams paaiškinimus, ypač mergaitėms tautiniais rūbais pasipuošusiom ir dariusiom lankytojams gražų įspūdį.

Didelė dalis parodos pasisekimo priklauso visiems padėjusiems atlikti menines programas: R.K. Bendruomenės choro dalyviams ir vadovams bei mestrims: pp. Tatarūnui, Girdauskui, Šimoniui ir kit. Jie savo puikiu koncertu žavėjo publiką net du vakarus iš eilės ir labai nustebino latvių ir estų kolonijas gražiai uždarymo metu sugiedodami jų tautinius himnus. Jie prašo perduoti chorui didelę padėką.

Dėkoju tautinių šokių mokytojui ir vadovui p. J. Lukoševičiui ir visiems Nemuno šokėjams tikrai meistriškai atlikusiems programas ir palikusiems, kuo puikiausius prisiminimus.

Didelis malonumas buvo visiems klausytojams išgirsti Tėvo J. Kidyko paruoštą nors ir trumpą kanklių meno programėlę. Daugelis labai norėjo išgirsti šią legendarinę tautinę lietuvių muziką.

Dėkoju visiems, paskolinusiems savo gražius tautinio meno eksponatus kaip tai: Tėvams Saleziečiams, Tėvams Jezuitams, p. St. Lukoševičienei, pp. Šimoniams, p. Vinkšnaitienei, p. Mošinskienei, p. Sliesoračiui, p. Čiuvinskienei, p. Potraitienei ir kt.

Ponui A. Petraičiui ir p. J. Lukoševičiui du vakarus iš eilės už parodytas skaidres.

Dėkoju jaunosios kartos menininkams, paskolinusiems savo darbo paveikslus ir kitus kūrinius, ypač panelei Danutei Šukytei, gausiausiai davusiai savo kūrinių, panelei E. Ažuolaitėi ir kitiems.

Visiems, visiems širdingas ačiū!

Kap. J. Čiuvinškas

Br. L. Bendruomenės sekcijos, Baltijos Komitete ir Parodos rengimo Komisijos Pirmininkas.

LANKYS LIETUVIUS

Rugpiūčio mėnesio paskutines dvi savaites kun. A. Saulaitis ruošiasi lankyti lietuvius, gyvenančius toliau nuo São Paulo. Jeigu kas iš ML skaitytojų turėtų pažįstamų ar giminių ir norėtų, kad lietuvis kunigas juos aplankytų, prašome, įteikti jų namų adresus šv. Kazimiero parapijai (ML adresu) iki rugpiūčio 18.

Kadangi važiuos automobiliu, kartu vešis ne tik kalėdaičių (plotkelių), bet ir lietuviškų knygų plokštelių ir t.t., ir Lietuvos vaizdų skaidrių („slides“) parodyti šeimose. Jeigu šeimos turėtų senų lietuviškų knygų, žurnalų, laikraščių, ar kitų įdomių dalykų padovanoti kunigas mielai juos priimtų. Taip pat ir senas fotografijas bei kitą medžiagą apie lietuvių kolonizaciją Brazilijoje.

Numatytos sekančios kelionės: Pirmoji Brigadeiro Tobias - Sorocaba - Piedade - Itapetininga - Angatuba - Itapeva - Itararé - Barão de Antonina - Senger, PR - Joaquim Távora, PR. Antroji:

RIO DE JANEIRO IR APYLINKIŲ LIETUVIAM KANADIEČIŲ LIETUVAIČIŲ „A U Š R O S“ KVARTETO KON- CERTAS BUS SEKMADIENĮ, RUGSĖJO MĖN. 1 DIENĄ. LAIKĄ IR VIETĄ PRANEŠIM VĒLIAU.

Indaiatuba, Elias Fausto - Itu - Cesário Lange - Botucatu - Bauru - Lucélia - José Bonifácio - São José do Rio Preto - Barretos - Pontal - São Carlos - Rio Claro - Nova Odessa.

Kadangi dažnai Mūsų Lietuva eina pašto antrašu, pageidaujama, kad šių apylinkių skaitytojai praneštų ir gatvės numerį. Tėvo Jono Bružiko surinkti kai kurie antrašai jau paseno, todėl prašoma šeimų ar giminių atsiųsti tikslius adresus.

Tėvo Bružiko kartotekoje dar minimos sekančios vietovės, bet nėra nei pavardžių, nei adresų: Sarapui, S. Miguel Arcanjo, Paranapanema, Marilia, Tupã, Osvaldo Cruz, Tabatiaga, Olimpia, Colina, Pitangueiras, S. Joaquim da Barra, Igarapava, Franca, Patrocínio Paulista, Ribeirão Bonito, S. Simão, Vargem Grande do Sul, Limeira, Piracicaba, Capivari. Ar kas nors pažintų lietuvių šiose vietose? Kadangi jos yra pakeliui, galima būtų aplankyti.

- o -

KUNIGO JUOZO ŠEŠKEVIČIAUS ĮVADAS ZELINOS PARAPIJON.

Devinta valanda ryto. Trys kunigai, vyskupijos koordinatorius Francisco Vieira, Juozas Šeškevičius ir Jonas Kidykas, S.J., lydimi keleto vaikų ir mergaičių, atėjo per bažnyčią prie altoriaus mišių laikyti. Suolai pilnutėliai. Pasieniais stovinčių apie šimtinė. Pranciškietės seselės vadovaujama bendruomenė gražiai gieda giesmes. Nors tos mišios visada yra skirtos brazilams, bet šį kartą matyti daug lietuvių, ypač vyresniosios kartos, kuri paprastai eina į 11 val. sumą.

Po Evangelijos vyskupijos įgaliotinis kun. Vieira sako pamokslą. Labiausiai iškelia krikščioniškos vienos kito meilės, parapijos kaip Dievo šeimos sugyvenimo ir bendradarbiavimo reikalingumą. Padėkoja kunigams saleziečiams už per trejetą metų su kaupiu nuoširdų darbą šioje parapijoje ir perskaito arkivyskupijos kurijos raštą, kuriuo Jo Em. Kardinolas Paulo Evaristo Arns skiria kun. Juozą Šeškevičių šv. Juozapo parapijai Zelinoje klebonu. Nuveda kleboną į krikšto koplyčią, kur jis turės gimdyti naujus Kristaus karalystės ir parapijos narius. Nuveda prie klsusyklos, kur jis gydys dvasia paliegiusius Dievo vaikus, pagaliau, atvedęs prie Švč. Sakramento altoriaus, įteikia jam raktą nuo Šven-

čiausiojo namelio, iš kurio jis teiks Dievo vaikams dvasišką maistą, švenčiausią Jėzaus kūną ir kraują. Jis taip pat ragino parapiečius nuoširdžiai bendradarbiauti su naujuoju klebonu.

Malonu atžymėti, kad tose mišios dalyvavo gražus būrys parapijos, nors ir nelietuviško jaunimo ir daugelis jo priėmė šv. Komuniją.

Prieš paskutinį mišių palaiminimą kun. Šeškevičius portugališkai ir lietuviškai padėkojo visiems taip gausiai atlankiusiems į jo įvedimą parapijon ir pasižadėjo visiems ištikimai tarnauti, o lietuvius kvietė sugrįžti į sumą, per kurią jis žadėjo atvirai ir plačiau pakalbėti.

Pasibaigus mišioms daugelis dalyvių atėjo šventoriuje prie zakristijos ir klebonijos durų pasveikinti naująjį kleboną.

Suma lietuviams

Chorui giedant „Pulkim ant kelių“, naujasis klebonas kun. J. Šeškevičius atėjo pats vienas iš zakristijos prie altoriaus. Po Evangelijos pamokslė, tarp kitų minčių, jis pasakė:

„Sutikau, kardinolo klausiamas, užimti klebono pareigas Zelinoje, nes negalėjau prileisti, kad ta parapija liktų be kunigo keletą mėnesių, kaip buvo planuojama kurijoje padaryti. Kadangi, esą, parapiečiai nevertiną savo kunigų darbą Kun. Šeškevičius prašė užmiršt visa, kas atsitiko nemalonus parapijoje ir tik galvoti ir planuoti, ką ir kaip dabar visi drauge darysim parapijos gyvenimui pagerinti. Jis atėjęs visiems tarnauti ir neatstumsias nė vieno, kas tik ateis nuo širdžiai bendradarbiauti. Dabar dar neskelbias jokių planų ateičiai. Pirmiausiai noris patirti, ko pageidauja parapiečiai. Todėl jis visą šią savaitę kiekvieną dieną būsiąs klebonijoje, niekur neišeisias, ir prašo, kas tik turi ką nors gero pasakyti, kad užeitų pasikalbėti. Tik patyręs žmonių pageidavimus, jis drauge su parapiečiais sudarysiąs planus. Ne žodžiais, o darbais jis įrodysias, jog nenorėjo ir nenori tą parapiją atiduoti į nelietuvių rankas, kaip tai buvo rašoma spaudoje. Ji buvo ir turi visada likti lietuviška ir lietuvių nuosavybė.

Ir po šių mišių atėjo žmonių pasveikinti kun. Šeškevičių klebono pareigose, ir, be abejo, užtikrino savo širdingą bendradarbiavimą.

Visiems pareiškusiems mums užuojautą dėl mūsų motinos ir uošvės MARIJOS MOCKIENĖS mirties, dalyvavusiems šermenyse ir laidotuvėse bei septintos dienos mišiose nuoširdžiausiai dėkojame,

Birutė ir Jonas Bagdziai

MŪSŲ ŽINIOS

PLJK POSĖDIS

Organizacijų atstovų, bairų atstovų ir PLJK ruošos komisijų narių sekantis posėdis rugpiūčio 9 d., penktadienį, 20:00 val. Vila Zelinio Jaunimo namuose. Darbotvarkėje numatyta pristatyti Brazilijos JK komiteto valdybą, JK anketa, išklausti organizacijų atstovų pranešimų ir žinių iš Argentinos bei Urugvajaus pasitarimo Buenos Airėse liepos 20-21. Dalyvauti kviečiami ir kiti asmenys, kurie Jaunimo Kongresu rūpinasi.

Kursai vadovams

Šeštadienį, rugpiūčio 3, Jaunimo namuose buvo susirinkę „Žalios girelės“ stovyklos vadovai ir kiti. Ruošdamiesi būsimoms stovykloms, pradėjo stovyklų vadovų kursus pokalbiu apie vakarines programas ir lauzus. Sekantis kursų užsiėmimas bus šį penktadienį, rugpiūčio 9, 19:30 val. irgi Jaunimo namuose. Kursuose dalyvauja 18 jaunimo. Kas domisi, gali prisijungti.

Vėl studijuojama

Sekanti jaunimo studijų diena įvyks Jaunimo namuose sekmadienį, rugpiūčio 11 d., nuo 14 iki 19 val. Programoje pranešimai apie pasitarimą Buenos Aires, apie P. Amerikos jaunimo studijų savaitę, komisijų pranešimai, „Aušros“ koncerto reikalai.

Jaunimo pietūs

Pabaltiečių jaunimo metiniai pietūs kviečiami šį šeštadienį, rugpiūčio 10. Susirenkama priešais Ipirangos muziejų 10 val. ryto. Pietūs Estoril restorane netoli Billings užtvankos.

Grižo iš Amerikos

Rugpiūčio 7 iš Šiaurės Amerikos sugrižo Vilma Šimonytė, gyvenanti Zelinoje. Dalyvavo jaunimo lituanistinėje savaitėje prie Clevelando ir aplankė gimines.

Atvyko iš Amerikos

Rugpiūčio 7 Brazilijon atskrido Dalia Orantaitė iš Clevelando, JAV. Iš profesijos yra mokytoja, dirbanti ir lituanistinėje mokykloje, stovyklose ir Akademiniam Skautų Sąjūdyje. Žada aplankyti São Paulo, Rio, Foz de Iguaçu ir t.t. Pakeliui į S. Paulį buvo Venecueloje ir Kolumbijoje. Namą grįš po dviejų savaitų.

Liet. kalbos pamokos

Jau prasidėjo lietuvių kalbos pamokos šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, šeštadieniais, nuo 15 iki 17 val. Galima ir dabar įsirašyti.

Jaunimui, ypatingai mažai mokančiam lietuviškai, lietuvių kalbos pamokos prieš „Nemuno“ repeticiją, sekma dienais nuo 9 iki 10 val. ryto, šv. Kazimiero parapijos salėje.

DĖKOJA SALEZICIAMS

Krikščioniškų šeimų sąjūdžio (Movimento Familiar Cristão) šeimos ir šeimų būreliai nuoširdžiai dėkoja Tėvams Saleziečiams, rūpestingai dvasine pagalba aptarnavusiems šeimų grupes, jauna vedžius ir krikšto kursų dalyvius, per paskutinius trejus metus.

Brazilijos sveikatos ministro žmona ilgesnį laiką lankėsi Romoje. Gyveno lietuvių „Villa Lituania“ namuose. Aprodė viešniai Romos istorines ir religines vietas prel. Z. Ignatavičius.

PAMALDOS RIO

Rio de Janeiro pamaldos rugpiūčio 11 d. 11:00 val. laikys kun. St. Šileika iš SP.

Išvyko Prel. Ragažinskas

Prel. P. Ragažinskas prieš savaitę išvyko mėnesiui į Avaré, SP, pavaduoti vietinį kleboną.

PENKTOSIOS METINĖS

Šį šeštadienį, rugpiūčio 10 dieną, 18 valandą, bus paminėtos mišių auka penktosios a.a.

JUOZO MATELIONIO

mirties metinės, šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Užprašė Velionio šeima.

Giminės ir draugai prašomi dalyvauti.

PAMALDOS LIETUVIAMS

Kalėdojimo metu, lietuviams pamaldos Curitibaje bus rugsėjo 15, o Pôrto Alegre - spalio 13. Mišių proga būtų rodomos Lietuvos ir kitų vaizdų skaidrės. Apie vietą ir laiką bus pranešta vėliau.

KUN. ŠULCAS DAINAVOJE

Nuo liepos 20 kun. Hermanas Šulcas darbuojasi įvairiose stovyklose lietuvių stovyklavietėje Dainavoje, netoli Detroito, Jungtinėse Valstybėse. Po stovyklos kelias po įvairius miestus, rinkdamas paramos Brazilijos Lietuvių Bendruomenės stipendijų fondui.

Ar tiesa, kad jaunimas gražiai dainuoja?

Ateikite pasiklausyti Kanados lietuvių

K O N C E R T O

Koncertas įvyks š.m. rugpiūčio 31 d., šeštadienį, 20 valandą, Seserų Pranciškiečių Gimnazijos salėje, Zelinoje.

Pakvietimus malonėkit įsigyti iš anksto.

B.L.B. Valdyba

Pagal JAV lietuvių laikraščių pranešimus, jis liepos 14-15 kalbėjo apie Braziliją ir jos lietuvių Los Angeles mieste, rugsėjo mėnesį bus Čikagoje ir Detroite, rugsėjo pabaigoje Toronte, Montrealyje ir kituose Kanados miestuose. Spalio pradžioje lankysis Naujoje Anglijoje, o spalio pabaigoje - New Yorke ir Washingtone.

SUTEIKTAS MEDALIS

Guajará-Mirim miestelyje, Rondonijos teritorijoje, Kun. dr. F.A. Bendoraičiui buvo įteiktas „Marechal Rondon“ medalis už jo medicininę ir socialinę veiklą. Apie tą praneša Toronto „Tėviškės Žiburiai“ Medalį prisegė ir žodį tarė Rondonijos gubernatorius. Guajará-Mirim kun. Bendoraitis darbuojasi nuo 1962 metų.

MIEGAMI MAIŠAI

Miegamų maišų fabrikėlio savininkė estė p. Alide lietuvių jaunimui ir vaikams miegamus maišus parduoda pigiau, už 135 kr. Miegami maišai įvairių spalvų, šilti, lengvi, apdengti vandens nepralaidžiančia medžiaga, 185 cm. ilgio ir 75 cm. pločio. Norintieji įsigyti kreipiasi į kun. A. Saulaitį.

„ŽALIOS GIRELĖS“ APYSKAITA

Vaikų žiemos stovyklos „Žalia girelė“ išdininkė Vanda Pilipavičiūtė pateikė šią stovyklos apyskaitą. Stovyklos mokestis buvo: 95 kr. vaikui, 65 kr. antram šeimos nariui, 40 kr. trečiam ir kitiems šeimos nariams. Visi, įskaitant ir stovyklos vadovus, moka mokestį.

STOVYKLOS PAJAMOS

Stovyklautojų mokestis - Cr\$. 3.245,00
Kitos pajamos (krautuvėlė) 249,45

Viso 3.494,45
Dar nesumokėti mokesčiai 535,00

Viso pajamų CR\$. 4.029,45

STOVYKLOS IŠLAIDOS

Maistas	Cr\$. 1.830,80
Rankdarbiams medžiaga	98,50
Gazolinas	276,40
Dujos, anglis ir kt.	350,45
Gydytojas, vaistai	294,60
Reikmens	119,50
Krautuvėlė	163,20
Įvairios išlaidos	162,70

Viso išlaidų Cr\$. 3.296,15

Stovyklos likutis 733,30, kurių 535 kr. dar reikia surinkti iš stovyklos mokesčių.

Stovyklos šeimnininkė Adelė Baltrušienė, kaip ir visi kiti vadovai, stovykloje dirbo nemokamai. Taip pat nemokėta už stovyklavietę savininkams p. Jonui ir Aldonai Valavičiams. Stovyklos likutis skiriamas sekančiais vaikų stovyklai.

Choro feizoada

Jaunimo namuose po sumos susirinko choras ir jo bičiuliai keletą savaitų garsinton feizoadon-pupienėn. Pirmi 0 ninkui p. P. Šimoniui pasveikinus susirinkusius, choras sugiedojo „Tėve mūsų, o klebonas kun. J. Šeškevičius palaimino stalus. Dalvyių tarpe matėsi ir kun. Pr. Gavėnas, ir kun. J. Kidykas, „Aušros“ choro keletas nariu. Šimininkių garsiai paruošti valgiai, gėrimai gaivino susirinkusius. O tie greit susimete būrelin pradėjo traukti dainas, vieną po kitos. Ar ne jūsų vieta liko tuščia prie stalo?

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS. PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS. TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519-57

C. G. L. 68.092.900/601

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

MŪSŲ LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO
Redator: Jonas Kidykas
Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr. Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiais redakcijai įteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietų.